F 2513
.F865

THE LIBRARY OF CONGRESS

THE LIBRARY OF CONGRESS

D494
52

Erindringer

fra

et Togt med Fregatten „Sjælland“ til Brasilien og Vestindien

i

Aarene 1860—61

ved

cand. med. & chir. Friis, Gabriel Michael
Fregattens Skibslæge.

Kjøbenhavn.
Fr. Woldikes Forlagsboghandel.
1863.

F2513
.F865

14980
18.AP61

Trykt hos P. Larsen i Møgeltønder.

80-510955

Skruefregatten „Sjælland" er ikke, hvad man kalder et Fuldkrafts-Skib, men kun forsynet med en Hjælpeskrue paa 300 Hestes Kraft. Den løb af Stablen i Sommeren 1858, og skal efter Kyndiges Dom være et smukt Skib, svarende til Tidens Fordringer og værdig til at repræsentere den danske Sømagt i fremmede Havne. Hvad der mest falder den Usøkyndige i Øinene er det c. 220 Fod lange Skrog og den høie Reisning, idet Knappen paa Stormasten hæver sig 156 Fod over Vandfladen, altsaa i en Høide, der er omtrent 1½ Gang saa stor som Rundetaarn. Fregatten fører 44 tredivepundige Kanoner, men paa dette Togt havde man ladet 6 af Dækskanonerne blive tilbage for at skaffe et roligere Skib tilveie. Det interesserer formodentlig ikke, at jeg her opregner den specificerede Vægt paa Sand, Brænde, Kul, Vand, Kjød, Flæsk og hvad en Fregat som „Sjælland" ellers har inde; jeg skal kun bemærke, at den samlede Vægt beløber sig til omtrent 1,500,000 Pund, og at Fregattens Drægtighed anslaaes til 1,828 Tons.

Officersbesætningen bestod af en Orlogskapitain som Chef, en Kapitainlieutenant som Næstkommanderende, 10 Lieutenanter, 3 Læger, en Maskinmester og en Forvalter. Mandskabet var omtrent 350 Mand.

Efterat vi Sondagen den 28de Octbr. havde modtaget et Besog paa Fregatten af Prinds Christian med Familie, lagde vi Mandagen den 29de ud paa Yderrheden, og det var nu egentlig forst at man kunde faae Tid til at see sig om indenfor „de skrøbelige Planker", og begynde at indrette sig i sit Lukaf til den forestaaende lange Reise.

Paa Yderrheden laa vi et par Dage for at blive inspicerede af Flaadeinspektoren, og foretoge ved denne Leilighed en lille Prøvefart op ad Sundet, hvorfra vi vendte tilbage til vor gamle Ankerplads.

Fra Kjøbenhavn til Portsmouth.

1ste—6te Nov.

Torsdagen den 1ste Nov. Kl. 8 Form. lettedes Anker, Skruen blev sat i Gang, Byens Fæstningsværker saluteredes, og under en rask Fart dampede vi op ad Sundet.

Strax efter Letningen hortes Raabet: „en Mand over Bord". En Redningskrands kastedes hurtigt ud, Farten standsedes og et Fartøi nedfiredes. Under Nedfiringen blev en Mand reven med, og faldt ud. Alt gik imidlertid godt — den

Første var falden i Nættet under Bugsprydet, hvorfra han selv entrede op, og den Anden blev opfisket. For Sagerne vare komne til dette lykkelige Udfald, havde det Skeete ikke undladt at gjøre et vist uhyggeligt Indtryk, og jeg hørte en af Mandskabet udbryde: „Gud maa vide, om det nu saaledes skal blive ved paa denne Reise!“

Opad Dagen passeredes Kronborgs Fæstning og Kullen, senere saaes Anholts Fyr, Trindelen paa Læsø og Kl. 11½ Skagens Fyr. Dampen blev holdt oppe til Andendagen om Eftermiddagen, da Seilene sattes, dog uden at trække synderligt, da der kun var meget ringe Vind. Som Budskab fra Land havde vi Besøg af en forvildet Skovdue, der hvilede sig nogen Tid i Takkelagen, og derpaa atter forlod os. — Først den 4de Nov. fik vi en frisk Brise og Fregatten løb c. 11 Miil i Vagten (ɔ: 4 Timer). Solen viste sig første Gang efter vor Udreise, og Solhøiden blev tagen. Da det var Søndag havde vi Gudstjeneste, der altid skeer paa følgende Maade: Mandskabet og Officererne samles paa Skandsen (den Deel af Dækket, der er agter for Stormasten), der kimes med Skibsklokken, og heises et saakaldt Gudstjenesteflag —, Afsyngning af en Psalme —, Oplæsning af en Bøn —, atter en Psalme —, stille Bøn, hvorefter Chefen høit og tydeligt udtaler de Ord: „Gud bevare Kongen“, der gjentages af Menigheden, Afkimning med Klokken og Nedtagelse af Flaget. Der var ikke medgivet os nogen Geistlig, hvorfor

en af Officererne oplæste Bonnen. 12 af den ombordværende faste Stok vare oplærte i Hornmusik og spillede Psalmerne. Mig forekommer den hele Gudstjeneste meget hoitidelig, tilvisse ligesaa hoitidelig her under aaben Himmel, som paa Landjorden i den mest imponerende Kirke.

Den 5te Nov.

Vinden er tiltaget i Heftighed, og Fregatten har slingret en Deel hele Natten igiennem. Denne Slingren og den derved frembragte evindelige Knagen og Bragen i Skotværket er meget sovnforstyrrende for den, der ikke er vant dertil. Igaar Aftes vare vi passerede en stor Mængde Fiskerfartoier, det Samme har gjentaget sig i Dag. Da vi nu begyndte at nærme os Kanalens Indlob med de mange Grunde og Sandbanker, og endnu ingen Lods kunde faaes, fik vi mod Aften fat i en Fisker, hvis Lokalkundskab man agtede at benytte, hvad man vel ogsaa med temmelig Rolighed kunde gjore, da han i 20 Aar havde befaret disse Farvande, og saaledes vel til Punkt og Prikke maatte kjende saavel Grundene som de forskjellige Fyr, hvilke sidste toge sig smukt ud efterat Morket var indtraadt. Den nævnte Fisker forlod sin Jagt i en ganske lille Baad, og det var beundringsværdigt at see, med hvilken Færdighed denne blev styret mellem de hoie Soer, der hvert Dieblik truede med at opsluge den.

Den 6te Nov.

Efter Kl. c. 12 i Nat at være passeret Dover,

sattes Dampen op tidligt paa Formiddagen, og vi fik kort efter en priviligeret Lods, hvis første Beskjæftigelse var at rive sin Sydvest af Hovedet, og tage en blaa Hue med Guldbaand paa, hvorefter han i stor Skynding styrtede hen mod Chefen, famlende i Lommen efter sit Lodspatent, som han netop naaede at faae op saa betids, at han strax kunde dokumentere sin Berettigelse. Med Seilene beslaaede dampede vi nu ind paa Portsmouths Rhed, hvor vi kastede Anker omtrent Kl. 12 Middag. Ved Siden af os laa den store engelske Dampfregat „The Mersay“ paa 44 firsindstyvepundige Granatkanoner. Den var henimod 1½ Gang saa lang som „Sjælland“ og havde en Maskine paa 1000 Hestes Kraft. En Tvillingesøster til den var den senere saa berømte „Merimac“.

Portsmouth.

6te—8de Nov.

Efter Ankringen vistes naturligviis Fæstning o. s. v. den sædvanlige Hoflighed med Kanonsalut. Ankerpladsen var temmelig langt fra Byen, vist over ½ dansk Miil. Dagen efter vor Ankomst paa Rheden tog en stor Deel af os i Land for at besee Byen og dens Mærkværdigheder. Portsmouth har en stor Orlogshavn, hvis Indløb beskyttes af stærke Fæstningsværker. Byen selv frembyder intet Paafaldende, kun ere Husene sjeldent over 2 Etager,

idet enhver engelsk Familie i Reglen beboer sit eget Huus. Den vigtigste Gade er „High street“, hvor der er en Mængde Boutikker og hvor man seer Steenslidere flankere op og ned omtrent som paa Östergade. Det Förste vi besaae var de kongelige Skibsværfter og Dokker, hvor der fandtes en meget betydelig Mængde Skibe af forskjellig Störrelse. Blandt de större erindrer jeg Tredækkeren „The duke of Wellington“ med 120 Kanoner. I en af Dokkerne laae en Korvet under Ophugning; man havde forsögt at beskyde den med Granater fyldte med smeltet Jern, men da den var ramt af 2 eller 3 Skud, kom den saaledes i Brand, at det kun var med yderste Nöd, at man fik Ilden slukket.

I en anden Dokke laae et lille Hjuldampskib, der aldeles saae ud som et Stykke Legetöi, og benyttedes som Provianteringsfartöi for Dronningens Lystjagt. I Havnen laae „Victory“, Nelsons Admiralskib i Slaget ved Trafalgar, det har sandsynligviis længe været tjenligt til Ophugning, men man har bestandigt flikket paa det af Ærefrygt og Ærbodighed for den store Söкriger.

I Værkstederne saae vi hvor hurtigt Alt forarbeidedes ved Hjælp af Damp, men hvad der især var beundringsværdigt, var den Nöiagtighed, hvormed Slaget af de enorme Damphamre kunde afmaales; naar Hamren faldt med fuld Kraft paa Ambolten rystede Jordbunden, hvorpaa man stod, men naar man vilde, kunde Hamren nærme sig

Amboltten i en hvilkensomhelst forudbestemt Afstand, saa at jeg, efter hvad jeg saa, er overbeviist om, at man kunde knække en Nød uden at knuse Kjærnen. — Medens vi gik omkring paa Værftet vare vi hele Tiden ledsagede af en meget hoflig „Policeman", der formodentlig skulde paasee, at vi ingen skriftlige Optegnelser gjorde, hvilket ikke skal være tilladt.

I Gaderne vrimlede det af Officerer og Soldater, Sidstnævnte for en stor Deel med høirøde Uniformer og med Huen liggende ovenpaa Hovedet. Jeg havde her den Lykke at see to virkelige levende Kinesere, der spadserede omkring paa Gaden. De vare de første Repræsentanter for den mongolske Race, der vare komne mig for Øie.

Mod Aften begave vi os atter ombord, efterat vi paa et Hotel i Byen ikke havde forsømt at stifte nærmere Bekjendtskab med en god Deel af de udmærkede Østers der fanges i Sundet syd for Portsmouth.

Fra Portsmouth til Cadiz.

8de—14de Nov.

Efterat vi om Formiddagen havde havt Besøg af nogle engelske Officerer, der ønskede at besee Fregatten, lettedes Anker og med Damp stode vi ud ad Sundet mellem Øen Wight og det engelske Fastland. Vi passerede Cowes hvor „The yacht-

club“ har sit Lokale, og hvor en stor Mængde Kuttere laae aftaklede. Kysten af Wight er meget smuk, og minder noget om den sjællandske Kyst ved Øresund. Den er besaaet med Landsteder i den mest forskjellige Stiil, der var saaledes et som var bygget som en Ruin, et andet som et Schweitzerhuus o. s. v. Her findes ogsaa Osborne house, Dronningens Sommeropholdssted. Kl. 4 Efterm. passerede vi Forbjerget „Needles“, hvor vi dimitterede Lodsen, og, da Vinden var gunstig, slukkedes Fyrene og Seilene sattes.

Den 9de Nov.

Om Aftenen iagttoges temmelig stærk Morild saa stærk, at Skummet fra Skibets Boug tydeligt oplyste Fokken, og Skumtoppene, der vare noget længere borte, toge sig ud som Skibslanterner. Saavel denne som de følgende Dage blæste det af og til frisk, friskest den 13de, da vi, saavidt jeg erindrer, endog en kort Tid havde klodsrebede Merssejl. Der opstod temmelig hurtigt en stærk Søgang med voldsomme Slingringer, saaledes at Alt, hvad der ikke var tilstrækkeligt faststuvet, rullede omkring i Lukaf'et.

Den 14de Nov.

Vinden lagde sig, og vi fik et aldeles sydlandskt varmt Veir med klar Luft. Dampen blev sat op, og vi dampede raskt fremad med Spaniens høie Bjerge til Bagbords, ledsagede i nogen Tid af en Flok Delfiner, der boltrede sig i Fregattens Kjølvand. I Frastand saaes et Øieblik en Hval ud-

stødende sine Dampsoiler. Da vi allerede vare komne temmelig nær ind mod Cadiz, kom en Lodsbaad os imøde, hvis Besætning aldeles saae ud som personificerede Banditter. Omtrent Kl. 6 laae vi for Anker paa Rheden.

Cadiz og Sevilla.

14de—21de Nov

Den 15de Nov. Kl. 8 om Morgenen kom et Karantænefartøi os paa Siden, og da vi havde erklæret, at vi ingen smitsom Sygdom havde ombord, forfoiede det sig atter bort, efterat have kommanderet os til at heise et grønt Flag paa Fortoppen. Vi hørte og saa nu Intet før Kl. 12½, da den danske Konsul kom ud til os, og hævede Karantænen. Det var den eneste Gang, vi saae ham, og, naar undtages, at han skaffede os Adgang til en Klub, havde vi ikke fjerneste Nytte af ham. Derimod mindes vi vistnok alle med Velvillie og Erkjendtlighed en ung Normand, Hr. C., der er bosat i Cadiz, og tog sig faderligt af os. Han kom kort efter Karantænens Ophør ombord, og bragte os Hilsen fra Korvetten „Heimdal", der for kort Tid siden havde anløbet Cadiz. Vi spiste hurtigt til Middag for under Hr. C.'s Veiledning at besigtige Byen. Paa Veien kom vi forbi en stor Mængde Fiskerfartøier, alle med latinsk Seil og forsynede med en stærkt fremragende Stævn,

beklædt med Faareskind med paasiddende Uld, saa at det tog sig ud som en stor Paryk.

Paa Fortoget af Gaden, der strækker sig langs Havnen, vrimlede det af Krøblinger, der laae med deres Elendighed stillet tilskue, og anraabte de Forbigaaende om en Almisse i Kristi, Jfr. Maria's og alle Helliges Navn. Det saae mere ud som et pathologisk Musæum end som en offentlig Gade.

Cadiz har et Udseende, der er forskjelligt fra Alt, hvad jeg hidtil har seet. Gaderne, selv de meest anseelige, ere snevre, næppe synderligt bredere end Peder Madsens Gang, og have foruden paa Fortoget til begge Sider endnu en Fliserække i Midten. Husene, der sjeldent ere over 3 Etager, ere af en lysguul næsten hviid Farve, forsynede med en stor Mængde Balkoner og med aldeles flade Tage, saaledes at man fra Gaden intet Tag seer men kun de brat afskaarne Mure. Her opholder man sig i Kjølingen om Aftenen, ligesom i det Hele Alt er beregnet paa at skaffe Kjølighed tilveie. Der findes forskjellige „Plaza'er", ɔ: Pladser beplantede med Træer og forsynede med Steenbænke med Jernrygstød. Disse „Plaza'er" benyttes til Spadseregange, til hvilket Brug man ogsaa har de saakaldte „Almeda'er", noget Tilsvarende til den kjøbenhavnske Esplanade, men de ere forskjonnede med Statuer og Blomsteranlæg. Jeg troer, at man i Almindelighed nærer den Mening herhjemme, at de sydeuropæiske Byer ere meget smudsige, dette er imidlertid ingenlunde Tilfældet hvad Cadiz an-

gaaer, saavel Husene som Gaderne ere reenlige og vel vedligeholdte. Dagrenovationen bortføres paa Æselsrygge i Kurve; Vogne sees i det Hele sjeldent, men Æsler, Muulæsler og Muuldyr benyttes meget almindeligt som Lastdyr.

Den mindre velstillede Deel af Befolkningen seer ud som de sydlandske Bjørnetrækkere og Liredreiere, vi undertiden nyde den Lykke at see herhjemme, eller med andre Ord de see ud som fuldkomne Banditter. Den bedre stillede Deel ligner saavel i Klædedragt som Ydre Befolkningen i andre civiliserede Lande, kun ere de næsten alle morkhaarede, og næsten alle Herrerne bære Overskæg. Damerne gaae sædvanligt med ubedækket Hoved og med Slør. De andalusiske Kvinder nyde i Almindelighed et vist Renomee for deres Skjønhed —, jeg har egentlig ikke fundet dette, enkelte ere ganske vist meget smukke, men i Gjennemsnit troer jeg ikke, at de i de nordlige Lande staae tilbage, og i ethvert Tilfælde kunne vi næppe præstere noget saa hæsligt og afskyeligt som en gammel spansk Kjærling.

Paa Plaza di constitucione besøgte vi den store, ret smukke Kafé „Apolo", der var meget talrigt besøgt. Her vare flere Billarder, alle uden Aabninger, der spilledes med 3 Baller og paa Karambol. Ligeoverfor „Apolo" ligger den aristokratiske Klub „Casino". Om Aftenen vare vi i Theatret, af hvilke der findes 2: Operaen og „Teatro di Balon". Vi vare sidstnævnte Sted, hvor der

først gaves et „Spektakelstykke“ og derefter en Ballet, forestillende en spansk Nationaldands. Dandserindernes krinolineforsynede Skjorter struttede aldeles som Paafuglehaler, og kunde ingenlunde kaldes for lange. Man havde her Leilighed til at see alt paa Theatret i Nærheden, thi for Fremmede hører det til god Tone mellem Akterne at begive sig bag Kulisserne.

I Theatret havde vi den Ære at see Byens anden „Matador“, en lille firskaaren Herre af et glubskt Udseende. I Spanien er Tyrefægtning en meget almindelig Forlystelse, som selv Landets Grander patronisere, men Tyrefægterne nyde kun ringe borgerlig Anseelse, da de for det Meste ere de raaeste og meest uvidende Personer.

Da vi efter Forestillingen havde begivet os ned til Landingspladsen for at gaae om Bord, faldt en Mand i Vandet for vore Øine, og, da han var beruset, vilde han sikkert være druknet. En norsk Koffardikapitain, der var fulgt med os, fik først fat i det ene Been og jeg i det andet og paa den Maade trak vi ham da op.

Den 17de Nov.

Igaar reiste en Deel af Officerspersonalet til Xeres, eller som det paa spansk staves Jerez, for at forskaffe os Viin, og fra Jerez vilde en Deel af dem atter gjøre en lille Udflugt til Sevilla. Idag have et Par af os været inde i „Casino“ for at læse Bladene. Bygningen er indrettet som Husene i Almindelighed i Spanien: Gadedøren er

dobbelt, først en snirklet Jerndør og umiddelbart indenfor den en af Træ; igjennem en Gang kommer man atter til en snirklet Jerndør, hvilke samtlige Døre om Dagen staa aabne. Indenfor den sidste findes en lille fiirkantet Gaard, der oventil er dækket med et Glastag. Gaarden, der er belagt med Fliser, er fuldstændigt møbleret som et andet Værelse, og omkring denne ligge da de øvrige Værelser til alle 4 Sider. Efter at vor aandelige Hunger var mættet, opsøgte vi et Hotel, hvor vi anmodede Værten om at skaffe os noget til Middag, han kunde give os, hvad han vilde. Vi fik paa denne Maade en ægte spansk Middag, uden at jeg dog kan sige, at den nød mit udeelte Bifald, idet Hovedretterne vare Nudelsuppe og Spurve stegte i Olie. Ligesom man hos os finder en Vandkaraffe paa Bordet, saaledes var her en Karaffe med Landviin, der vel var reen Druesaft, men dog ikke havde nogen videre fiin Smag.

Den 18de Nov.

Idag have vi været i Operaen, hvor et italiensk Selskab gav sine Præstationer denne Aften „I due Foscari“. Selskabet besad særdeles gode Sangkræfter, og Primadonnaen, Mdm. Julienna Dejean, var efter min Mening en Skjønhed af første Rang, hvorimod de øvrige Damer, der præsenterede sig, vare nogle komplette Uglebilleder og Fugleskræmsler. Iblandt Tilskuerne fandtes en heel Deel udsøgt Selskab med smukke Toiletter. Alle Damerne vare forsynede med Vifter, der altid vare

i Bevægelse og meget foruleiligede Øiet, der ikke kunde finde noget Hvilepunkt. En spansk Dame og en Vifte ere to fuldkomment uadskillelige Fremtoninger. Ved Indgangen til Tilskuerpladsen med Hovedet halvt indenfor Døren staaer man meget ugeneret og ryger sin Cigaret; I dette Punkt ere Spanierne meget liberale, man ryger saagodt som overalt hvor man vil, i alle Konditorier, Ventesale, Kupeer og Omnibusser, hvad enten der er Damer eller ikke. Hvori denne Liberalitet har sin Grund, er mig ubekjendt; maaskee er det ikke uden Betydning, at Tobakken er et Regale. Af Mangel paa Høflighed er det dog næppe; Konvenientsens Fordringer i Spanien grændse tværtimod til det Latterlige, hvad jeg skal belyse med et Par Exempler. Boer jeg f. Ex. paa Plaza del Mina Nr. 17, og en Spanier spørger om min Bopæl, maa jeg nødvendigt svare: jeg boer i „Deres" Huus paa Pl. d. M. Nr. 17. Naar to Spaniere blot aldeles løseligt kjende hinanden og Een af dem kommer ind paa en Restauration, medens den Anden er i Færd med at spise, er det dennes ufravigelige Høflighedspligt at byde hiin, hvad han netop har paa sin Tallerken, men han vilde blive meget forbauset, hvis Tilbudet blev modtaget.

Den 19de Nov.

Efterat Reiseselskabet til Sevilla igaar var vendt tilbage, besluttede en Deel af os Andre sig til at foretage en lignende Expedition. Vi forlode da Fregatten om Morgenen, toge ind til Cadiz,

og derfra med et Dampskib over Bugten for at komme med Banetoget. Reisen, der varer c. 4 Timer, gaaer hele Tiden gjennem temmelig fladt Land, medens man paa Opreisen seer Sjerra Nevada's Toppe til Høire. Det første Stykke gaaer igjennem Lagunerne, hvor der tilvirkes Salt. Naar man er kommen igjennem disse, er Jordbunden vistnok frugtbar men kun dyrket i enkelte Stykker, medens dog det Udyrkede maa ansees for aldeles at være af samme Beskaffenhed som ved Siden af, hvor der findes Viinhaver og Olivenplantager. Som Hegn benyttes Kaktusser, der opnaa en Høide af over 4 Alen, og danne et uigjennemtrængeligt Hegn, hvis lange og spidse Torne næppe vilde gaae uændsede forbi, hvis man søgte at trænge sig igjennem. Stammerne ere forneden af et Hoveds Omfang, de fældes, tørres og bruges som Brænde. Oliventræerne tage sig ud i nogen Frastand som kappede Piletræer, der staae i nøiagtige Rader med c. 15 Alens Mellemrum. Høiden overstiger næppe nogensinde 6 Alen. Viinstokkene holde sig lave, og ligne i nogen Afstand forkroblede Egestubbe. Det uopdyrkede Land svarer til hvad man herhjemme kalder Overdrev, dog med nogen Forskjel. Paa nogle Steder var det bevoxet med græsagtige Planter og med smaa Dværgpalmer i Buskads, der saae ud som vor Gyvel, paa andre Steder var det bedækket med lavt Krat, over hvilket spredte Pinier hævede deres slanke Stammer med Kronen foroven, ikke ulig en Paraply. Paa de udyrkede

Strækninger græssede en Mængde Hornkvæg, Æsler, Geder og meget store Faarehjorde.

Sevilla, der er en By paa c. 100,000 Indbyggere, ligger som bekjendt ved Guadalkviviren, hvis Vand har et guult leret Udseende. Ved vor Ankomst med Banetoget bleve vi modtagne af en Veiviser — Alphonse Laboisse, til hvem der i Forveien var telegraferet; vi travede strax afsted med ham, og vilde først have beseet den store Tobaksfabrik, hvor der er 4000 Arbeidersker. Der var imidlertid lukket i Anledning af en Fest i Byen, der nærmere nedenfor skal omtales.

Alcazar er et Slot, der er bygget af Maurerne, det har ikke været beboet i længere Tid, og er først i de senere Aar bleven restaureret. Foran Bygningen er en lille Gaard med Jerngitter, omtrent som ved katholsk Kirke i Kjøbenhavn. Naar man nu er kommen igjennem Bygningen, kommer man ind i en med Marmorfliser belagt Gaard, hvorfra 4 Døre føre til Bygningens forskjellige Fløie, hvis Mure ere rigt prydede med Stukkaturarbeide. Dørene ere sammensatte af Trælister som Mosaikarbeide i forskjellige Figurer, saaledes at hver Liste har sin egen Farve. Gangene ere forsynede med hvælvet udskaaret Loft, hvilket ogsaa er Tilfældet med Værelserne, hvor Væggene med broget Stukkaturarbeide tage sig meget pragtfuldt ud. For neden er der et c. 1½ Alen høit Panel af oftest sorte og hvide Fliser af forskjellig Form i de forskjellige Værelser. „Gesandtskabssalen" gaaer

igjennem hele Bygningen, og har et forgyldt, hvælvet og i Midten gjennemboret Loft. Her er ikke noget egentlig Galleri, men paa den ene Side kan man see ind i Salen fra en Balkon, i Hoide med hvilken er ophængt en Deel Portraiter af spanske Konger, alle forsynede med Rigsæble og Scepter. I et lille Kapel var Altertavlen med sine Billeder dannet af Fliser.

Kathedralen er en meget pragtfuld og imponerende Bygning, saavel indvendigt som udvendigt særdeles rigt forsynet med Billedhuggerarbeide. At gaae nærmere ind paa Kirkens Beskrivelse vilde føre for vidt. En Marmorsteen i Gulvet dækker Christobal Colons (Christoffer Columbus's) Søn Hernandez.

Hertugen af Montpensier's Slot udmærker sig ikke ved noget Særligt. Det er en stor temmelig moderne Bygning. Der var stor Festivitet i Anledning af at det var Dronningens Bryllupsdag og Hertugens Datters Konfirmation, hvorfor vi saae en stor Mængde forskjellige Uniformer og en stor Mængde Ekvipager. I en af disse, trukken af Muuldyr, var Kardinalen af Sevilla i sin røde Fløielskappe.

Et Husarregiment bar lysguul Uniform med Guldbesætning; Dragonerne havde ingen Hjelme men et Slags trekantet Hat med Vingerne ud til begge Sider; Generalstaben havde trekantet Hat, blaa Kjole, hvide Beenklæder og lange Reußere med Sporer. Da der om Eftermiddagen var

Revue, havde vi god Leilighed til at tage den spanske Uniformering i Øiesyn. Under Revuen gjorde Veiviseren os opmærksom paa en temmelig lurvet udseende Kavaler, der jagede omkring paa en skindmager Hest, det var Sevillas første „Picador". Paa mit Spørgsmaal, om det var den samme Hest, han brugte under Udøvelsen af sit Kalds Pligter, fik jeg det Svar, at denne var alt for god, da Picadorernes Heste ofte dræbtes af Tyren. Efter endnu at have seet os nogen Tid omkring, begave vi os til Fonda (ɔ: Hotel) di Londres, hvor en blind Mand spillede flere Stykker, bl. A. Lumbyes Champagnegallop, hvilket naturligviis var os noget meget Uventet. Værten fortalte os, at han for et Par Aar siden havde seet en dansk Eskadrille i Malaga, troer jeg; vi lode ham blive i den Formening, at vi af og til sendte Flaadeafdelinger omkring.

Vi laae nu Natten over i Sevilla, og begave os tidligt den næste Morgen tilbage til Cadiz og ombord paa Fregatten, velfornøiede med Udbyttet af vor Reise.

Fra Cadiz til Madeira.

21de—25de Nov.

Den 21de Nov. forlode vi Rheden ved Cadiz, og havde i de første Par Dage mindre god Vind, men allerede den 23de begyndte vor hid-

tidige Lykke igjen; Vinden blev gunstig, og vi løb indtil 12 Miil i Vagten. Allerede den 24de begyndte vi om Formiddagen at kunne see Porto Santo's høie Klippetinder og de to store eenlige Klipper, der ligge Nord for Øen. Vi passerede c. Kl. 3 Deserta med den saakaldte Matrosklippe (sailers rock), en taarnformig Klippe i Havet. Kl. 5 vare vi før Funchal, men da Ankringen her er meget vanskelig, holdtes Fregatten under smaa Seil indtil om Morgenen, da vi dampede lige løs paa Byen. Det var Noget af det Smukkeste, man kan tænke sig. Det var en prægtig Morgenbelysning med den gjennemsigtigste, klareste Luft; i Forgrunden det blaa, rolige Hav, i Baggrunden Madeira med sine høie Bjerge ragende op i Skyerne, nedenfor — Funchals Huse, der syntes at ligge os ganske nær, skjønt de kun saae ud som hvide Prikker. Ved denne Leilighed gjorde jeg den Erfaring, at det er meget vanskeligt at beregne Afstande paa Søen, navnlig naar Luften er saa gjennemsigtig som her.

Strax efter Ankringen kom Konsul Selby ombord, — og kort efter igjen forskjellige Madeiriter, blandt dem Miss Rosa, en ældre Vadskerjomfru, der er velbekjendt af alle, der have anløbet Øen. I hendes Anbefalingsbog fandtes ogsaa en Lovtale over hendes Duelighed fra „Najadens" Messe. Da hun atter gik fraborde, anmodede hun om Tilladelse til at gaae ned ad Falderebstrappen, da hendes Blufærdighed følte

sig generet af den Mængde Mandspersoner, der befandt sig nedenfor den anden Trappe, idet hun med en udtryksfuld Gestikulation betegnede, at der under Nedentringen vilde blive en alt for stor Part af hendes Undersaatter synlig. Et Forlangende, der i den Grad støttede sig til Civilisationens æstetiske Fordringer, kunde naturligviis ikke afslaaes, og et Par af os bevidnede med militær Honør vor Agtelse for hendes Delikatesse. En Masse Baade med Indfødte af en forbausende Liighed med Abekatte havde forsamlet sig om Bagbordstrappen, og begyndte under Hujen og Skraalen i portugisisk Pluddervælsk at falbyde deres Varer, der bestode i forskjellige Frugter, Fjederblomster, Straa- og Vidiekurve, Linealer og Papirknive af indlagt Træ osv. I en Baad fandtes i adamitisk Kostume tre kobberbrune Drenge, der med Skraal og Skrig opfordrede til at kaste Penge ud, som de med stor Færdighed hentede op af Vandet uden at plage sig med urolige Bekymringer med Hensyn til de Haier, der muligviis fandtes i Nærheden. Efter at de nu flere Gange havde hentet Kobbermynter op, bleve de tilsidst kjede deraf og brølede Silver! Silver! En af Mandskabet tog da en Sølvmynt, og havde bag denne en Kobbermynt, som han kastede, men Drengen saae først ned i Vandet, og da han saa det var Kobber, sprang han ikke ud, men alle tre brølede med fornyet Kraft: Silver! Silver!

Madeira.

25de—27de Nov.

Den 26de Novbr. om Morgenen begav en Deel af os sig i Land for til Hest at besee Øen, dens Bjerge og Udsigter. Brændingen er her ved Øen saa stærk, at vi ikke kunde sætte heelt i Land med Fartøiet, men bleve optagne i en af Øens Baade, der roes af 2 Mand, og udmærke sig ved deres høit opstaaende For- og Bagstavn. Naar man er kommen tæt ind mod Bredden, vendes Bagstavnen til, og nu holdes det saaledes gaaende med Roeningen, at man kommer i Land med en Sø. Fra Land springe da Folk til og hale Baaden længere op, hvorpaa man maa see at springe ud i et beleiligt Øieblik, da man ellers nemt kan faae et Par vaade Fødder i Tilgift.

Saasnart vi vare komne i Land, bleve vi strax overfaldne af en Bande Veivisere, der tilbøde deres Heste. Om de selv eie disse, veed jeg ikke, men de ere uadskilleligt forbundne med dem, og følge bestandigt efter eller ved Siden. Rider man i Karriere, gribe de fat i Halen. Deres Paaklædning er temmelig let: Straahat, Vest, hvide Lærredsbeenklæder, og paa Fødderne Madeirastøvler, der ere lavede af Gedeskind og ikke sværtes eller børstes. I Haanden føres en omtrent 2½ Alen lang Stok af Kastanietræ med paasiddende Bark; den tjener baade som Støttestav ved Opstigningen og som Opmuntrer for Hesten. Som bemærket, bære Veiviserne Straahatte, thi ellers benytter den

simple Mand den saakaldte Madeirahue, der er af blaat Toi og kun dækker Issen.

Da vi alle vare komne til Hest, gik det afsted i fuld Fart. Saasnart man kommer til en Skraaning gaae Hestene af sig selv i Galop, og blive saaledes ved, indtil man er kommen til en mere flad Bund. Veiene ere næsten lige til Bjergenes Toppe brolagte med temmelig smaa Steen, men ere dog jævne, da der ingen Vogne findes paa Øen. En Ridetour, som den vi foretoge, kan ingenlunde ansees for farelos. Naar man i Firespring rider op ad en steil brolagt Vei, der ikke er bredere, end at To kunne ride jævnsides, hvor man har en lodret Klippevæg paa den ene Side og paa den anden en Afgrund paa 1000 Fod, og Veien intet Rækværk har, hvis da en Hest snubler, er det ikke godt at beregne, hvad der kan skee. Men Hestene gaae nu rigtignok med en ganske overordentlig Sikkerhed, saa at man vistnok er ligesaa sikker til Hest som til Fods. Denne Tour tor jeg ubetinget paastaae er den smukkeste og interessanteste, jeg hidtil har gjort; den vil være interessant for Enhver, men mest for den, der ikke tidligere har seet et Bjergland. Man seer her Naturen i al sin Storhed, uhyre Klippemasser med vildt fremragende Kanter, dybe Klofter og for Øiet næppe maalelige Afgrunde. Man kommer uvilkaarligt til at tænke paa de voldsomme Naturkræfter, der engang i en fjern Fortid for — længe for — der endnu var Mennesker, medens Jordens

faste Skal endnu var tynd — have hævet dette Klippeland af Havets Skjød.

Hvor høit vi naaede, veed jeg ikke med Vished, det blev mig opgivet til 4000 Fod. Den sidste Deel tilbagelagde vi til Fods op til en Bjergspids, hvorfra man havde den meest henrivende Udsigt, men Dybden, man saae ned i, var saa stor og saa tæt ved Siden af os, at man gjerne kunde være bleven svimmel, hvis man ikke havde havt Andet at tænke paa. I Forgrunden havde vi Byen i Fugleperspektiv, Husene toge sig ud som Prikker, at see Mennesker var der ikke Tale om, Fregatten var kun som en Nøddeskal. Enkelte Steder i Havet saaes mørke Pletter, der formodedes at være Gjenskinnet af skjulte Klipper. Det var interessant at see en Byge, der i en triangulær Form foer frem over Havet med en Skumkrands foran sig. Stedet, hvor vi vare, kaldes Camash. Paa Veien passerede vi en stor Mængde Smaabække med en rivende Fart og med udmærket klart Vand. Medens man i Nærheden af Byen fandt sydeuropæiske Træer, Viin, Sukkerrør, Bananer, Oranger og Bambus, havde vi her vore almindelige Skovtræer eller i det Mindste Arter, der lignede dem: Eg, Fyr, Lærketræer, Buxbom og Gyvel, men ved Siden heraf Blomster, der hos os ere Potteplanter: Fuchsia, Pelargonium og Hortensia. Af Fugle saaes ingen, naar undtages en enkelt Steensmutte. — Hvad Temperaturvexlen angaaer mærkedes ikke meget til Høiden; hvor Klippemurene

vendte mod Syd, og der var Læ, var det brændende hedt, men hvor der var fuldkommen fri Luft, var det ingenlunde varmt. Øverst oppe var Græsset vaadt som hos os, naar Duggen er falden, maaskee var der nyligt passeret en Sky.

Den meste Deel, af hvad der transporteres op eller ned, bæres paa Hovedet, forsaavidt Vægten ikke er for stor, i hvilket Tilfælde det transporteres paa Æsler eller paa nogle høist simple Slæder, forspændte med to Oxer. Vogne findes ikke, men vil man kjøre til Bal, til Selskab eller ellers omkring i Byen, benyttes Oxer som Forspand og Kjøretøiet ligner noget en Droske paa Slædegænger. Vognstangen er befæstet til Slæden med Remme af ugarvet Skind og gaaer derfra op til Aaget; Trækket falder da paa begge Sider lige foran Skulderbladene. Oxerne styres ikke med en Tømme men ved Tilraab og med en Stok; Forerен løber snart ved den ene Side snart ved den anden, og har i Haanden en vaad svaberlignende Indretning, som han lader Slædegængerne løbe over for at modvirke Heden ved Gnidningen mod Steenbroen. Man kan ogsaa lade sig bære i en Palankin, hvor man sidder med udstrakte Been.

Husene ere alle lyse og dækkede med smalle Tagsteen i to Lag, saaledes at Konkaviteterne vende mod hinanden, hvilket vistnok er beregnet paa de voldsomme Regnskyl. Havemurene, der ere forsynede med Smaasøiler, om hvilke Vinen rimeligviis har slynget sig, ere byggede af den samme

blaasorte Steenmasse, hvoraf Øen selv bestaaer. Den gjør det Indtryk, at den har været underkastet en betydelig Varmegrad; udsættes den i længere Tid for Luft og Vand antager den en rødlig Jernokker lignende Farve. Byen er et Slags Fæstning, men vist ikke af de stærkeste; den forsvares af et Fort paa Loo Rock — en steil Klippe i Bugten. Desuden er der stationeret en Kanonbaad, armeret med 1 Kanon. Da vi ankrede, vare vi saa lykkelige at komme til at ligge ved Siden af den, og da vi siden svaiede for Ankret, vare vi nær drevne paa den, hvorfor Een af vore Officerer med en halv Snees Mand blev sendt ombord for at assistere med at skaffe den bort. Officerer fandtes ikke ombord, og Mandskabet saae ud som Røvere. Een var drukken —, en Anden, der, for saavidt man kunde dømme efter hans mange Snore, maatte høre til den mere distingverede Deel af Besætningen, gik omkring med bare Fødder i Tofler og med Selerne hængende agterud. Da de vægrede sig ved at vige Pladsen, endte Sagen med, at vore Folk gjorde, hvad der maatte ansees for tjenligst.

Øens fornemste Indtægtskilde var som bekjendt en Gang Vinen, men siden Druesygdommens Optræden ere flere, vist de fleste, Viingaarde blevne ødelagte, og Produktionen er nu kun ringe, dog synes det, at den om nogle Aar atter vil kunne hæve sig, og det er mærkeligt nok, at det er ved danske Druer. For nogle Aar siden kom nemlig en dansk

Soofficer paa et Togt til Rio eller Vestindien til Madeira og medbragte et Par Stiklinger fra en Have paa Gammelholm, han forærede dem til Konsulen, der plantede dem i sin Have, hvor de voxede op til et Par frodige Viinstokke. Medens Øens øvrige Viinstokke angrebes, bleve disse uberørte, og have nu igjennem Stiklinger fundet en videre Udbredning. De bære udmærkede Druer, af hvilke man har forsøgt at presse Viin, dog kun en meget ringe Mængde, men selv de kræsne Madeiriter fandt den god, og Konsulen meente, at den Tid maaskee ikke var saa meget fjern, da man vilde faae Vino Dinemarquese i Stedet for Madeira. I Stedet for Vinen havde man begyndt at indføre Sukkerrøret, hvis lyse Kolorit giver Landskabet et livligt Udseende. Desforuden frembringer Øen forskjellige Sydfrugter, Oranger, Mangostaner, Bananer, Ananas osv. og oppe paa Bjergene de europæiske Kornsorter. En egen Industri drives med kunstige Blomster af Fuglefjer, med hæklede Kraver og Mantiller samt indlagte Sager af Træ, men ellers ere Indbyggerne vist ikke meget industrielle. Tiggeri er meget almindelig; da vi vare paa Bjergene, var der en ung stærk Karl, der løb et langte Stykke blot i Haabet om at faae nogle Reis.*)

Da vi vare komne tilbage fra Exkursionen, vare vi inviterede til Middag hos Konsulen, hvor

*) Den mindste portugisiske Mynt er 10 Reis omtrent = 1 Sk.

vi fik forskjellige Slags Madeira, deriblandt Malvasiermadeira og en Madeira, og der var 30 Aar gammel, og havde været i Kina for at passere Linien. Vi gjorde Bekjendtskab med en amerikansk Orlogskapitain fra en stor Orlogshjuldamper, der laa tæt indenfor os paa Rheden og en af Dagene skulde reise til Middelhavet. Ifolge engelsk Fashion fremsattes ved Maaltidets Slutning Glasskaaler — Finger basins — med reent Vand til at vadske Fingre og Mund med. Denne Renselsesproces kan vistnok være meget hensigtsmæssig, men da den er os uvant, kan den ikke andet end vække Forundring første Gang man seer den. Familien er engelsk og Huset var ogsaa indrettet paa engelsk Viis. Med Glæde betragtede jeg en Deel Basreliefs af Thorvaldsen og et stort oliemalet Knæstykke af Frederik den 7de, som denne havde foræret Konsulen under sit Ophold paa Oen. Om Aftenen indfandt sig en Deel yngre Funchaliter, og man morede sig med Musik og Dands. Konversationen var udelukkende engelsk. Kl. 10½ begave vi os paa Hjemveien med en af de omtalte Oxedrosker, ved hvilken Leilighed vi passerede igjennem en god Portion Æresporte, der vare bestemte for Keiserinden af Østerrig, som ventedes hver Dag. Leiligheden, der var leiet til hende, skulde koste 2000 Lstrl. for 4 Maaneder.

Rheden ved Funchal er meget aaben, og naar der begynder at blæse en stærk paalands Vind, ile alle Skibe med at forlade den, for indtil bedre

Tider at søge rum Sø. Under vor Fraværelse havde det begyndt at blæse paa denne Maade og en stor Deel af Skibene havde forladt Rheden. Ogsaa paa Fregatten —, der hele Tiden laae med tilbageskudte Fyr, havde man saa smaat begyndt at tænke paa noget Lignende, men da Dampen var parat, behøvede man ikke at forhaste sig, og Vinden lagde sig heldigviis, saa at det blev unødvendigt. Om Natten saaes en dobbelt farvet Ring omkring Maanen.

Fra Madeira til Rio.

27de Nov. — 28de Dec.

Den 27de Nov., omtrent Kl. 1 Formiddag, lettede vi Anker og forlode Rheden omtrent ½ Time efter Amerikaneren, der under Forbiseilingen „kippede" Flaget — en Høflighed paa Søen, der bestaaer i, at man heiser Flaget op og ned — og vi gjorde naturligviis Gjengjæld.

Vi belavede os nu paa at beseile det store Atlanterhav og kunde ikke vente at betræde Landjorden inden om en Maanedstid. Det vilde blive en af de længste Søtoure paa hele Reisen, men vi havde ikke andet end Grund til at være ved godt Mod, vi havde hidtil været begunstigede af Lykken og Fregatten havde viist sig som en god Seiler, der ikke væltede sig saa stærkt, som jeg troer man fra Begyndelsen var tilbøielig til at antage. At

den imidlertid nok kunde krænge ganske antageligt, fik vi et Beviis for Natten efter vor Afreise fra Madeira. Omtrent Kl. 3 vaagnede jeg ved en stærk Krængning, der bragte forskjellige ikke faststuvede Sager til at rulle ned i Koien til mig, medens jeg umiddelbart derefter hørte en Underofficeer pibe ned igjennem Lugen til Banjerdækket*) og raabe: „Torn ud, alle Mand op paa Dækket". Vi gik bidevind for fulde Seil, og der var pludseligt kommen en Byge med hvad man herhjemme vilde kalde orkanagtige Vindstød. Mastestænger og Klyverbom bøiede sig som Rør, og Seilene vilde ikke strax falde, hvoraf Følgen var, at Fregatten skal have ligget saaledes paa Siden, at Mundingerne af Dækskanonerne slæbte i Vandet; saasnart Seilene faldt, reiste den sig atter igjen, og dermed var den Forskrækkelse ovre. Det blæste endnu en Dagstid, hvorpaa vi fik Vindstille med klar Luft, og saae nu først Palma og senere Pico med sin 12,000' høie Top, rigtignok i Afstand; thi vi vare 25 danske Mile borte. Vi vare nu komne i det saakaldte variable Bælte nord for Nordostpassaten, saa at vi kunde vente baade Vindstille og Byger, til hvilke sidste vi ikke saae noget. Med Undtagelse af en enkelt Luftning var det temmelig uforandret stille, saa at vi ofte ingen Skibsmagt havde, og vi benyttede da Tiden til at fiske

*) Banjerdækket er paa en Fregat det tredie Dæk. Her findes Messen, Lukaf'er for Officererne og Koierne for Mandskabet.

efter forskjellige oceaniske Smaadyr med Næt, der i dette Oiemed vare os medgivne fra det zoologiske Musæum i Kjobenhavn, hvilken Beskjæftigelse vi senere stadigen fortsatte, naar Leilighed gaves. Under vort Ophold her saaes en Dag flere Hvaler i Nærheden af Skibet, men det var mig ikke muligt at afgjore, om det var en kompakt Vandmasse, der blev udstodt, eller kun fiint fordeelt Vand; samtidigen hortes altid en stonnende Lyd. Efterhaanden drev Strommen os længere ind mod de sydlige Kanarier, og vi saae nu foruden Tenerif og Palma ogsaa Gomez og Ferro. Naar der laae en enkelt lys Skymasse paa Pico, tog det sig aldeles ud, som om der var Snee paa Bjerget.

Den 3die December om Eftermiddagen fik vi endelig Passaten, der med en frisk Brise holdt sig til den 11te. Den 7de saae vi forste Gang Flyvefisk, dog kun enkelte, men allerede Dagen efter saaes store Flokke; de hæve sig ikke synderligt over Vandfladen, men kunne gaae et langt Stykke gjennem Luften, undertiden saa langt man kan oine. Under Flugten bevæge de maaskee Vingerne en lille Smule, men ellers synes disse mere at tjene som et Faldskjærm. Samme Dags Aften var der meget stærk Morild. Omtrent Kl. 11½ saaes forude i Havet en stærkt lysende Stribe, der i Retningen Ost og Vest strakte sig saa langt man kunde see. Den forste Tanke, der paakom mig, var, at det var et Rev med Brænding, hvilket dog ikke var Tilfældet. Da Fregatten seilede igjennem

Striben, bemærkedes en stor Mængde store, lysende Punkter, der tilsyneladende bevægede sig ligesom Sværmerne i et Fyrværkeri. En af Officererne opstillede den meget sandsynlige Formodning, at en Hval var passeret og havde oprørt Vandet.

Den 11te Dec. begyndte vi at faae Vindstille, og Natten mellem den 11te og 12te havde vi et overordentligt voldsomt Uveir med Regn, Torden og Lynild. Regnen ofte ned som med Spande, og Lynene sloge ned paa alle Sider af Fregatten, men Dagen efter var det atter stille med klar Luft og stærk Hede.

I de første Dage efter vor Afreise fra Kjøbenhavn var det temmelig koldt, naar vi kom paa Dækket, var det ikke uden at være godt tilpakkede, og endda kunde det skee, at man maatte spadsere rafkt op og ned for at holde sig nogenlunde varm. Denne Tilstand varede imidlertid ikke længe, allerede ved vor Ankomst til Spanien blev Overtøi anseet for en Luxusartikel, og her Syd for Kanarierne gjorde vi os Umage for at være saa let klædte som muligt. Trods Kuldeseil havde vi nemlig til Stadighed 23° R. i Messen, og her gik vi da alle mere eller mindre klædte i Hvidt — paa Dækket, hvor man kun maatte vise sig i Uniform, kom vi ugjerne den hedeste Tid af Dagen, Batteriet — ɔ: det andet Dæk, hvor Artilleristyrken findes — var det behageligste Opholdssted, da man her selv under Vindstille som oftest kunde have lidt Trækvind gjennem Kanonportene. Det

er iøvrigt forbausende, hvilken Masse man kan drikke uden at føle Tørsten slukket.

Den 14de bragte en frisk Vind os atter nogen Kølighed.

Det er en gammel og ofte udtalt Sandhed, at Livet paa Søen i Længden kjeder ved den store Eensformighed; man læser, man skriver, og man samtaler, men den ene Dag gaaer omtrent som den anden. Her under Passaten har man ikke engang en Byge til Afvexling, man seer kun den blaa Himmel med enkelte lette hvide Skyer, det indigoblaa Hav, Flokke af Flyvefisk, der alle see eens ud, engang imellem en Flok Delfiner og en enkelt Hval. Der kan gaae 10 Dage uden at man seer en Seiler, der er ingen Søfugle og paa det sydlige Atlanterhav intet Spor til nogen Planteverden. Man betragter om Aftenen den stjerneklare Himmel, hvis Forandring fra Dag til Dag ikke er stor, man speider efter det berømte Sydkors, og naar man endelig er naaet saa vidt, at man har faaet det at see, fristes man til at udbryde med Keiserinden i Visen: „Sk. — ikke Andet"; det er nemlig et kun lidet straalende Stjernebillede, 4 ikke meget klare Stjerner i en uregelmæssig Fiirkant, der ikke i fjerneste Maade kunne maale sig med Karlsvognen, ligesom den nordlige Himmel i det Hele er skjønnere end den sydlige. Det pragtfuldeste Stjernebillede, som vi vel ogsaa kunne see hjemme hos os, men som under Troperne skinner med en betydelig større Klarhed,

er Orions Bælte med Rigel og Beteigeuze. Af andre Fremtoninger paa den sydlige Himmel skal jeg endnu nævne den store magelhanske Stjernetaage og den store Kulsæk, et mørkt Parti, der antages at hidrøre fra en betydelig Stjernemangel. Disse og andre astronomiske Jagttagelser kunne vistnok være ganske interessante, men i Længden kjede ogsaa de, og det kan derfor efter det oven Omtalte ikke undre, at enhver Adspredelse paa Søen gribes med største Taknemmelighed. En saadan Adspredelse havde vi, da vi den 15de passerede Linien, ved hvilken Leilighed Mandskabet efter en sandsynligen meget gammel Skik udførte forskjellige Karnevalsscener.

Allerede flere Dage i Forveien herskede der en hemmelighedsfuld Travlhed ombord, der laantes Kaarder, trekantede Hatte o. s. v., og Flaglukaf'et blev næsten tømt for at skaffe de nødvendige straalende Dragter og Draperinger tilveie. Af og til saaes Glimt af massive Jern- eller Træringe, der skulde anvendes til monstrøse Krinoliner, eller man saae prægtigt malede Spaan, der skulde give Ideen om en Krone eller Krands. Endelig oprandt da Morgenen til den store Dag, der spuledes med overordentlig Iver, for at man saasnart som muligt kunde have den Sag fra Haanden, og alle Ansigter straalede af glad Forventning, der ikke formindskedes ved at der paa Batteriet ved ophængte Seil dannedes et improviseret „Toiletteværelse".

Kl. c. 10 aabnedes Dagens Hoitidelighed med at „Admiralen" ledsaget af Adjutant og Tjener samt et Par eiendommelige Klovnsfigurer marsjcherede agterud, og for sin Person indtog Lævagtsbænken, hvorfra han gjennem en Raaber udstedte forskjellige ravgale Ordrer, samtidigen med at de to Klovner af bedste Evne gjorde sig Umage for at bringe nogle Vittigheder til Torvs med Allusioner til Begivenheder eller Skikke ombord. Pludseligt arriverede den gamle Fader Neptun — uvist om fra Havets Skjød — men hvorfra han end kom, kunde han nok bruge lidt Væde endnu; thi han drak et par Glas Viin, idet han forudsagde Skibet en lykkelig Reise, hvorefter han fjernede sig og forsvandt. Nu kom en Skriver, en god Figur, og optegnede Navnene paa dem der ikke vare „passerede". Nogle Politibetjente og Vægtere, der ogsaa hørte til Admiralens Følge, udførte deres Funktioner med stor Virtuositet og behandlede forskjellige Rygstykker paa det Eftertrykkeligste. Efterat nu nogle Pøse Vand vare kastede ned fra Foremers paa de nedenunder Forsamlede, sluttedes første Akt af Forestillingen, og nu pauseredes til henimod Kl. 2, da et stort Optog marscherede agterud og gav forskjellige Scener til Bedste. Forrest kom Musikbanden, hvoraf Halvdelen var klædt som Damer med Krinoliner og Parasoller, Liv og Skjørter vare lavede af Flag, og som Sminke var benyttet Mønnie. Ved disse Midler var det lykkedes Flere at komme til at see ret

godt ud, naturligviis vare de lidt massive og mandhaftige. Efter dem fulgte forskjellige Figurer: Hr. og Madame Sorensen med Familie, Hr. Hans Styx, der her som andetsteds lovpriste sine svundne arkadiske Herligheder, Fuldmægtig Petersen, trukken af to Æsler, desuden spanske Riddere, Ladegaardslemmer, forfaldne Subjekter, Pierrot'er, Visekjærlinger, Negere og Indianere, Alle i en broget Blanding. Herfra trak Optoget forud og dandsede. Forestillingen endte med at Mandskabet efter at være trakteret med Punsch og Viin kom agterud og drak Chefens, Næstkommanderendes og Officerernes Skaal. Om Aftenen var der Bal forude, og alle dandsede med overordentlig Iver.

Dagen efter var Alt igjen i Orden, kun fandtes nogle „Tømmermænd" i forskjellige Hoveder.

Den 17de Kl. 2½ Efterm. saae vi det første Glimt af den nye Verden, formodentlig Egnen om Cap Rock, samt en Flotille af amerikanske Fiskere. Deres Baade, de saakaldte „Jargadas", ere byggede af 5 eller 7 Plankestykker, der ere tilhuggede og sammenføiede saaledes, at de danne en jævn Flade af en Baads Façon. Naturligviis gaaer ethvert Bølgeslag over dem, men bagerst er et Slags Skammel eller Kasse, hvor Proviant og Vandforraad kunne holdes frie for Søvandet. De føre et Seil og styres med en Aare. Kuldseiler Fartøiet, rykker man Masten ud, sætter den fast paa den anden Side og seiler videre.

Efter i et par Dage at have havt ugunstig Vind med voldsomme Regnbyger fik vi god Vind den 20de. Juledagen feiredes om Aftenen omkring Punschebollen.

Den 28de om Morgenen fik vi Land i Sigte, Dampen sattes op, og Kl. 12 Middag laae vi for Anker i Bugten ved Rio.

Den for sin Skjønhed verdensberømte Indseiling til Rio er i Sandhed Noget af det Smukkeste og mest Storartede, man kan see. Steilt lige fra Søen hæve de mægtige sønderrevne Granitklipper sig paa begge Sider til en anseelig Høide, paa nogle Steder fremvisende den blottede graaligrøde Steenmasse, paa andre beklædte med Grønt, med Kaktus, Kratskov og enkelte Palmer. I det klare Veir saae vi de mørke Klippetoppe med skarpe Omrids tegnede paa den blaa Himmel, to Steder antagende Figuren af et menneskeligt Profil, af hvilke det ene skal ligne den orleanske Familie; et andet Sted kneiser lige ud til Søen en høi, pyramideformig, skaldet Klippe, der efter sit Udseende har faaet Navnet Sukkertoppen. Flere Steder findes spredte Klippeøer, mod hvilke det mægtige Atlanterhav forgjæves bryder sig med en voldsom Brænding, kastende sit Skum høit i Luften. I al denne Naturens Vildhed seer man nu frodige Haver, der omgive venlige Landsteder, hvis Antal jævnt voxer, jo længere man kommer frem. Da Indløbet ikke er bredere end mellem Tre Kroner og Land, har man god Leilighed til i Nærheden at

betragte Alt. Tilsidst passerer man et par befæstede Smaaøer, og kommer nu ind paa den store neppe overskuelige Rhed, der overalt er omkrandset af Klipper, som med de blaanende Toppe i Baggrunden række op i Skyerne, medens Byen Rio hæver sig til Venstre. Rheden selv frembyder et livligt Skue, da den er dækket af en stor Mængde Fartøier af forskjellig Form og Størrelse — fra et Fregatskib til en Kano — bemandede med Hvide, Sorte og Farvede. Man har her jevnlig Vind, der begynder om Formiddagen Kl. c. 11 og hører op mod Aften ɔ: Søvinden, om Natten har man da Landvinden, men mellem disse to er der saavel om Morgenen som om Aftenen stille, og da kan der være meget hedt, ligesom ogsaa naar de nævnte Vinde udeblive, men ellers er der ikke saa synderligt hedt, endskjøndt Solen om Middagen er lodret over Hovedet. — Ombord beskytter nu ogsaa Solseilet, som vi havde havt oppe i længere Tid. Endnu for Ankringen kom en Karantænebaad paa Siden og praiede os, men da vi erklærede, at vi ingen Syge havde, lod den os passere. Saasnart Ankret var faldet, kom naturligviis forskjellige Hajer ombord under Form af Badskerfolk, Provisionshandlere o. s. v. Blandt disse var ogsaa en Dansk.

Rio.

28de Dec. — 13de Jan.

Det var vor Bestemmelse at opholde os c. 14 Dage i Rio for at udhvile os efter de overstandne Moisommeligheder paa Atlanterhavet, hvorfor vi oftere fik Leilighed til at see os om i Byen og gjøre os noget bekjendt med de brasilianske Forhold.

Alle Steder, hvor Civilisationen er trængt hen, ligner den ene By den anden i det Mindste til en vis Grad, og dette er ogsaa Tilfældet med Rio. Hvad der her er det meest Paafaldende, er den store Masse Negere, der udgjøre den overveiende Deel af Befolkningen. En stor Mængde af dem ere Slaver, der dog ikke som tidligere kunne indføres fra Africa, da den, der gjør Anmeldelse om en saadan Slavetransport, erholder Halvdelen af deres Pengeværdi udbetalt. Med dem derimod, der een Gang ere i Landet, maa der frit handles. En ung og kraftig mandlig Slave koster 2000 Rd., en kvindelig undertiden endnu mere. De yngre Negere af begge Kjøn ere ofte smukt og kraftigt byggede, og en Race af Negerinder i Rio, de saakaldte Bahianegerinder, ere oftest meget smukke og af en yppig Bygning. Profilet svarer naturligviis ikke til de kaukasiske Begreber om Skjønhed, ligesom det ogsaa er sjeldent at Fødderne ere smukke, idet Hælen er for lang. Dette har man god Leilighed til at iagttage, da Negerne selv i yderste Stads altid gaae

barfodede eller i det Høieste med Tøfler, og jeg erindrer ikke nogensinde at have seet en brasiliansk Neger med Støvler. Een, jeg saae til Hest, havde endog et par store Messingsporer spændte paa de bare Fødder. Alle Negerinder have en kneisende Gang, der rimeligviis hidrører fra at de bære alt paa Hovedet lige fra den tungeste Byrde indtil en Medicinflaske.

Tæt ved Havnen er en Fontæne, der altid springer, og som af den sorte Befolkning benyttes som en Vaskeanstalt. Ikke langt herfra kommer man til det saakaldte Marked ɔ: Torv, hvor der er faste Boder, og hvor der faldbydes en stor Mængde forskjellige Ting: Potter, Kurve, Maatter, Grønsager, Frugter, Høns, Duer, brasilianske Harer, Abekatte, Papegøier, Kanariefugle, Stillidser, Maisfugle og mange andre Nariteter, men Alt i det Hele dyrt. Rio er vist en af de dyreste Byer paa Jorden. I en Boutik i Byen vilde jeg kjøbe en Straahat, og den første man præsenterede mig kostede 50,000, — ja det var rigtignok Reis, men 50 Rd. er dog altid en ganske net Priis. En Vogn for en Dag koster 30 Rd. og saaledes Alt. Byens „Østergade" hedder Rua do ouvidor, og ligner ogsaa vor Østergade, den er temmelig smal, men Boutikkerne ere meget pragtfulde, og forsynede med alle mulige Ting, blandt andet med særdeles smukke Fjederblomster, men naturligviis ogsaa til en høi Priis, idet 1 Lstrl. for en Blomst ikke regnes for noget Overdrevent. Naar man vil

spadsere op og ned i denne Gade, faaer man nogenlunde et Begreb om den mere velstaaende Befolkning, der ikke har noget bestemt Præg, men bestaaer af Udvandrere og Descendenter af Udvandrere fra en stor Mængde forskjellige Steder. En anden Hovedgade er den bredere Rua direita ɔ: den lige Gade, paa hvis Fortog der altid findes Negerinder som sælge Frugt og Bagværk. Undertiden ere de ledsagede af smaa Silkeaber, der klattre omkring paa dem, og synes at befinde sig særdeles vel. Bygningerne i Byen see aldeles ud som Husene herhjemme. Der findes et Theater, der nok ikke er meget bevendt, og en italiensk Opera, hvor der gives Forestillinger om Torsdagen og endnu en Dag i Ugen. Keiseren boer ikke i Byen men i Forstaden St. Christovão, men her findes dog et Slot, der rigtignok mere ligner en Hestestald.

Dagen efter vor Ankomst besluttede et par af os at foretage en lille Seiltour i Bugten, gaae i Land et eller andet ubeboet Sted, og forsøge vor Lykke som Jægere, idet vi tænkte os Egnen ubeboet og fyldt med Fuglevildt. Vi seilede mod Syd, og passerede forbi en høi og steil Klippe, der kun ved en smal Sandrevle var landfast, og paa hvis Top der laae et Kapel, det saakaldte Buon viage (lykkelig Reise). Klippevæggen var forneden udhulet af Vandet, og dannede større og mindre Grotter, og i Revnerne paa Klippesiderne voxede Kaktus og enkelte Palmer. Efter at have klaret denne Pynt, kom vi ind i en rummelig

Bugt — Jorujuba-Bugten —, der paa alle Sider er omgiven af Granitklipper men forneden af en smal Havstok, hvor der gaaer en stærk Brænding, og da Bunden vel er sandet men med fremragende Klippestykker, er det ikke saa let at lande. Efter endeligen lykkeligt at være komne i Land gik vi opad en Vei, der førte forbi en Villa med Have, hvor flere Herrer og Damer vare forsamlede. Paa Fransk udbade vi os Tilladelse til at skyde paa en ovenforliggende, kratbevoxet Høi, og da dette strax blev indrømmet, gik vi trøstigt videre. Paa Høien saae Alt ganske tamt ud; vi kom derfra ned i en Dal med store Mangostantræer, og ved Enden af den befandt vi os ved en By med teglhængte Huse, med Gader og Gaslygter, en Omstændighed, der paa een Gang satte en Grændse for vor Jagtiver. Paa Tilbageveien gik vi ind i det omtalte Krat for dog om muligt at bringe en brasiliansk Fugl med ombord, ved hvilken Leilighed en forbigaaende Gentleman, der sandsynligviis betragtede os som Søndagsjægere, formanede os til ikke at skyde Negere. Atter komne til Villaen bleve vi indbudne til at drikke et Glas Viin Endskjøndt vor Paaklædning egentlig ikke egnede sig til Visitter for „Hs. M. Kongens troe og ærekjære Sømænd", toge vi dog mod Tilbudet efter at have gjort mange Undskyldninger i den nævnte Anledning, og forefandt da en net Familie, omgiven med alle et forfinet Livs Goder. Vi beværtedes med Champagne, Malvasier og ægte

Havanneſere, og konſerverede efter bedſte Evne paa Engelſk og Franſk. Villaen ligger meget ſmukt paa en Klippe med Udſigt til Buon viage, til forſkjellige nærmere og fjernere Klipper, — over Bugten og Rio. Fregatten kunde ogſaa ſees —, man havde iagttaget os den Dag, vi ankrede —, men jeg troer ikke, at man havde nogen klar Foreſtilling om det Land, hvor den hørte hjemme. For vor Afſked forſynedes vi nemlig med forſkjellige Frugter og Blomſterbuketter, og da der i disſe fandtes Roſer, Nelliker og Kaprifolier, yttrede jeg, at vi ogſaa havde disſe Blomſter hjemme i Danmark, men det var tydeligt, at man ikke rigtigt troede mig; naar vi derimod fortalte dem, at for Øieblikket Alt hjemme maaſkee var Is og Snee, ſaa fandt man, at det jo var Noget, der fulgte af ſig ſelv. Efter den Modtagelſe, vi her havde fundet, kunde vi ikke Andet end fatte et høit Begreb om den braſilianſke Gjæſtfrihed, og da vi et par Dage efter omtalte det til den danſke Konſul — hvis overordentlige Gjæſtfrihed beſtandig vil være os i taknemmelig Erindring — erklærede han, at enhver indfødt Braſilianer vilde have gjort det Samme. Naturligviis ønſkede vi at gjøre Gjengjæld, ſaavidt det ſtod i vor Magt, og indbøde derfor vore nye Venner til at aflægge os et Beſøg paa Fregatten.

Den 30te December, der var en Søndag, havde vi ſom ſædvanligt Gudstjeneſte ombord, og nogle i Rio boende Danſke havde indfundet ſig hos os

for maaskee efter mange Aars Forløb atter at høre en Gudstjeneste i deres Modersmaal. Mandskabet havde Landlov og om Aftenen savnede vi otte Mand. Naar der tidligere var given Landlov, vare de alle bestandigt komne ombord ædrue og til rette Tid, hvorfor ogsaa Chefen havde skjænket dem rosende Omtale til Chefen for en paa Rheden liggende engelsk Fregat, hvis Mandskab aldrig fik Landlov, da man ikke havde nogen klar Forestilling om, hvor mange man igjen vilde faae at see af dem. Otte Desertører maa iøvrigt ikke regnes for noget stort Antal; i en amerikansk Tidende saae jeg anført, at der fra to af de Skibe, der bragte den engelske Kronprinds til Nordamerika, var deserteret over 200 Mand. Da vore Folk altid fik en god Kost og bleve humant behandlede, kan det ikke være af Misfornøielse i nogen af de nævnte Retninger at de deserterede; høist sandsynligt er det derimod at de vare faldne i Hænderne paa de saakaldte „Hyrebaser", der holde Logis for Søfolk, fungere som et Slags Kommissionærer mellem de Hyre søgende Matroser og de Mandskab søgende Kapitainer, og i Almindelighed ere udlærte Kjeltringer. Ved Løfte om høi Hyre faae de Matroserne til at desertere, skaffe dem vel Hyre om ikke just den, de lovede, og beregne sig selv for Logis osv. en ublu Betaling, som den hyrende Kapitain udbetaler som Forskud. Undertiden hændes det endog at Hyrebasen eller hans Hjælpere angive den Matros de have forsort, og for Extrabetaling atter

skaffe ham tilbage, og dette var rimeligviis Tilfældet med tre af vore, der atter fangedes; i det Mindste fortalte de selv dette.

Efter den 1ste Jan. om Formiddagen at have havt Besøg af forskjellige i Rio bosatte Danske, toge ti af os ud til St. Christovâo for at høitideligholde det nye Aars første Dag og spise til Middag hos vor gjæstfrie Konsul. Vi fik vist en Snees Retter Mad og til Slutningen forskjellige syltede og friske Frugter. I Haven omkring Landstedet fandtes blandt andre Rariteter et Bambushegn, i hvilket Rørene vare af samme Størrelse som de, vi her hjemme bruge til Fiskestænger. Desuden var der Bananer, Palmer — og et Mangletræ med sine stærke Luftrødder. — Naar man spadserer omkring i Haverne i Rio's Omegn, gjør man bedst i at see sig for, hvor man gaaer, da man godt kan træffe paa Giftslanger, og da navnlig paa den saakaldte Jararaca, hvis systematiske Navn er mig ubekjendt. Er det i Buske, man gaaer, har det ikke saa stor Nød, da den løber bort ved Larmen, men er det i Græs, kan man komme til at træde paa den, og da bider den, og Bidet skal være dødeligt, naar man ikke har en Plante ved Haanden, der bruges som Modgift (?). Paa et Landsted hændte for ikke mange Aar siden følgende Begivenhed med en Jararaca. Eieren slog een ihjel, bar den op mod Huset og hængte den paa en Green. Kort efter kom han til at tale med sin Familie derom og sendte sin

lille Datter ud for at hente den ind. Hun blev bidt af Magen, der var fulgt efter paa Blodsporet. Før Slangen blev dræbt, bed den endnu to Andre og alle Tre døde.

For faa Aar siden var der en Spedalsk, der meente at kunne vinde Helbredelse ved at lade sig bide af en Klapperslange. Endskjøndt den i længere Tid ikke havde udtømt sin Gift, syntes denne i Begyndelsen uden Virkning, men pludseligt indfandt sig voldsomme Smerter, den Syge svulnede stærkt op, og døde under store Lidelser. Senere vides intet Forsøg i denne Retning.

Der er i denne Tid Fare for betydelige Uroligheder i Rio. Folket er meget misfornøiet med Ministeriet, der omtrent præsterer alt det Slette, et daarligt Ministerium kan præstere, paalægger forøgede Afgifter for at berige sig selv, og afsætter dygtige og agtede Embedsmænd for at faae sine egne Kreaturer i Veiret. Der er nu Afstemning paa Valgmænd, der atter skulle vælge Deputerede til „de Deputeredes Kammer". Regjeringen har anvendt meget betydelige Summer (Millioner) for ved Bestikkelser at vende Valgene til sin Fordeel. Som det synes falde Stemmerne alligevel mod den, hvorfor Soldaterne, der bevogte Stemmeurnen, ere blevne opfordrede til at stjæle denne, hvorved der maatte omvælges, — men de have ikke forsøgt derpaa, da de tildeels ere paa Folkets Parti, men selv om de vilde, vilde det maaskee ikke lykkes, da Brasilianerne møde be-

væbnede med Revolvere og Knive, hvilke Sidste de med stor Færdighed kaste ud af Haanden. Der er flere Gange forefaldet Slagsmaal, hvorved endog Døde skulle være ladte tilbage. Keiseren har været i Byen civil, og er reden omkring for personligt at undersøge Stemningen kun ledsaget af fire Mand, hvilket har vakt en Deel Opsigt, da han ellers kun pleier at vise sig i stor Pomp og med et Følge af mindst tyve Tjenere foruden den militaire Eskorte. Dette Antal, som hos os synes stort, er imidlertid ikke saa overdrevent i Rio, hvor man er vandt til at have en Slave paa hver Finger. Paa en Plantage af nogenlunde Størrelse findes saaledes ofte indtil 200 Negere. Da imidlertid ingen flere Negere kunne indføres, eftersom Angiveren af en Negerladning faaer dens halve Værdi i Præmie, er deres Antal i Aftagende, men vil maaskee nok atter hæve sig, da man nu er meget omhyggelig for at konservere Negerbørnene, hvilke man tidligere ikke brød sig om. — Man har forsøgt at forskrive Kinesere, men de ville ikke rigtigt trives, og Projektet er opgivet. Dog seer man endnu Enkelte. Indianere seer man saa sjeldent, at en ung Mand, der ikke havde været udenfor Brasilien, forsikkrede mig, at han aldrig havde seet Nogen. Jeg var dog saa heldig at see een, om han var af reent Blod, tør jeg ikke paastaae, men hans Habitus var fuldkommen karakteristisk.

Hvad der meest mangler Brasilien er vel Arbeidskraft. Endskjøndt Egnen om Rio er lutter Granitklipper, indføres dog hugne Steen fra Portugal, endskjøndt der findes saa store Skove med Gavntømmer som maaskee i intet andet Land, tilføres dog Bygningstømmer fra Sverige og Norge. En Deel ligger Skylden vel ogsaa i, at Landet kun har faa Veie; i Rios Omegn har man vel Trækbaner, men i det Indre er det temmelig uveisomt, og Alt maa transporteres paa Ryggen af Muuldyr. Der findes ikke mange Heste, og de man har, ere for det meste indførte fra Cap. Der findes vel i de sydlige Egne af Landet store Hjorde af vilde Heste, men deres Transport over Land er temmelig kostbar, en Deel døer under Tæmningen, og den, der første Gang rider en vild Hest, faaer 50 Rd., da det ansees for et halsbrækkende Arbeide. En Muuldyrlast beregnes til c. 600 danske Pund, og den sædvanlige Dagsreise er 4 à 5 danske Miil. Karavanen indlogerer sig da i offentlige halvaabne Stalde, og fører selv Fødemidler med. Muuldyrene ansees for mere udholdende end Hestene, der dog maaskee ere hurtigere paa et kort Hold, men der gives enkelte Muuldyr, de saakaldte Marchedores (Pasgængere), der i Hurtighed skulle overgaae Hestene, hvorfor de ogsaa ere temmelig dyre og betales med 600 Rd.

Den 4de Jan. vare vi en lille Spadseretour i Land og begave os ud til et Sted, der kaldes Botafogo, hvor det store Misericordiahospital

ligger. Efter udvendigt at have beseet dette, gik vi ind i den keiserlige Have, der vender ned mod Søen. Her findes forskjellige tropiske Træer, men Haven er i det Hele temmelig slet holdt, og der synes ikke at findes Nogensomhelst til at sørge for Overholdelsen af den nødvendige Orden. Ned mod Vandet er der flere smaa Bassiner, to af dem ere prydede med triangulære Pyramider af Steen, i en tredie ligge to Malmkrokodiler dækkede af forskjellige Planter og med Vandet rislende ud af de aabenstaaende Gab. Haven ender mod Søen med en Muur og en Platfond, og paa denne staaer en temmelig slet udført Blybarnefigur med en Skildpadde i Haanden og med en portugisisk Indskrift: „ogsaa i min Spøg er jeg nyttig". Figuren danner et Vandspring. Under vor Spadseren var der begyndt at trække et Uveir op, og da det hurtigt blev truende, skyndte vi os ud og attakerede en Omnibus, der førte os ind i Byen. Kjørslen gik meget godt, da Veien var jævn, dette kunde derimod ikke siges, da vi et par Aftener i Forveien kjørte i Forstaden; Veien var nemlig her saa fuld af Huller og Begravelser, at Muuldyrene havde ondt ved at trække os igjennem, og Omnibussen rullede og duvede, saa at Passagererne trillede omkring mellem hverandre paa Bunden af den. Ankomne til Omnibusstationen søgte vi at komme igjennem Rua do ouvidor, hvilket ogsaa lykkedes os tilsidst men først efter flere Ophold, da Gaden ved et voldsomt Regnskyl var aldeles oversvømmet,

og førte en rivende Strøm, i hvilken man godt kunde seile med en Kano. Negrene bruge ved saadanne Leiligheder en egen Trafik, idet de for Betaling bære Folk igjennem Vandet.

Søndagen den 6te Jan. havde vi Besøg af forskjellige Danske, vi spiste Konfekt i Messen, og dandsede senere med Damerne paa Batteriet. Til Middag toge vi ud til St. Christovâo til Konsulen. Vi besaae ved denne Leilighed en Bankier Soutots private Menageri, i hvilket der blandt andet fandtes fire Løvinder, en stor Jaguar, fire Tapirer (de saae ud som store sorte Sviin), forskjellige Pungdyr, Raadyr, Fugle osv. Med Løverne havde han været særlig uheldig, han havde først forskrevet Han og Hun fra Cap, men Hannen var død kort efter Ankomsten, han havde da sammestedsfra faaet tre Unger, der alle vare Hunner. — Da vi om Aftenen tilfods begave os tilbage til Rio, mødte vi en heel Karnevalsprocession af Negre, i de mest straalende Dragter. Denne Aften følte jeg mig egentlig for første Gang foruroliget af Varmen, da jeg var kommen til Køis, laae jeg næsten en Time og havde ondt ved at faae Veiret.

Omegnen af Rio er stærkt befolket og besaaet med Landsteder ligesaa tæt som Omegnen af Kjøbenhavn eller enhver anden større europæisk By, og hvis man derfor vil see Noget af Landets oprindelige vilde, af Menneskehaand uberørte Natur, maa man reise adskillige Mile bort fra Byen.

Det Sted, hvor man lettest faaer denne jomfrue-lige Natur at see, er i Nærheden af den lille Koloni Petropolis, men selv derhen er Reisen forholdsviis temmelig bekostelig, og da det var vor Hensigt at anløbe St. Domingo, hvor der ogsaa findes Urskove, deeltog jeg ikke i den Udflugt, som Nogle af Officerspersonalet foretoge til den nævnte By. Efter tre Dages Fraværelse kom de atter tilbage, kunde ikke noksom beskrive den storartede Natur, og medbragte den friske Fod af en Tapir som et Vidnesbyrd om, at disse Dyr fandtes der. — — — Imidlertid gjorde jeg om Morgenen den 8de i Selskab med Flere en lille Lystfart i Rio's Omegn til et Bjerg, der kaldes Tijuca, hvorhen der gaaer en Trækbane. Vi kjørte raskt afsted med fire Muuldyr. Morgenen var særdeles smuk, det prægtigste Veir og den smukkeste Egn med høie Klipper deels bevoxede med Skov, Krat og store Kaktusplanter, deels skyllede bare af nedstyrtende Vandmasser. Det sidste Stykke af Sporveien gik temmelig steilt, hvorfor vi endnu fik to Muuldyr til. Fra Trækbanestationen gik vi et godt Stykke opad Bjerget, og naaede til det saakaldte engelske Hotel. Flere Steder kom vi forbi rivende Smaabække med udmærket klart og velsmagende Vand, hvoraf vi drak, idet vi benyttede et presset Læderbæger, som jeg havde førtmed. I Hotellet selv nøde vi blandt Andet ogsaa noget Kildevand, om hvilket Værten, der antog os for Englændere, erklærede, at vi ikke kunde faae det

saa godt i hele Gammel-England. Paa Tijuca er Naturen vistnok meget smuk og storartet, men den savner Liv, man seer ingen Pattedyr og kun faae Fugle, dog var jeg saa heldig i en ganske kort Afstand at see en lille grøn Kolibri, der svævede fra Blomst til Blomst. De Sangcikader, der ellers i Rio's Omegn fra Træer og Buske hele Dagen igjennem opfylde Luften med en bedøvende Larm, hørte man her ikke meget til.

Paa Tilbagereisen med Trækbanen kjørte vi det første nedadgaaende Stykke uden Trækdyr blot med en Brems paa det ene Baghjul. Da vi atter lykkeligt og vel vare ankomne til Rio, traf jeg en Dr. R., der er født i Brasilien, opdraget i Europa og har studeret 4 Aar i Gottingen, og med ham aftalte jeg Dagen efter at besøge Hospitalet.

Efter Aftalen tog jeg da den 9de Jan. i Land. Dr. R. var imidlertid forhindret i at ledsage mig, og jeg begav mig da ene derhen i en stegende Hede.

Sta casa da misericordia er en temmelig stor Bygning med omtrent 1000 Senge, og bestaaer ved sine egne Midler. Opholdet er gratis undtagen for Officianter, der betale i Alt 3 Milreis (c. 3 Rd. Rm.) om Dagen. Der findes atten Læger og firesindstyve barmhjertige Søstre, der i medicinsk Henseende maae betragtes som halv studerte Rovere. De ere meget flinke og forekommende, tale i Almindelighed Fransk, og efter min

Samtalen med dem maa jeg antage dem for Damer med Opdragelse, der have gjort sig det til en Kjærlighedspligt at leve og virke her. Deres Fremtræden var rolig og beskeden, og der var Intet i deres Paaklædning, der skilte dem fra andre Mennesker. Søster Ursula, en ingenlunde smuk middelaldrende Dame, førte mig omkring.

Hospitalet er særdeles smukt, jeg kan godt sige elegant, udstyret; Gangene ere belagte med sorte og hvide Marmorfliser, Gulvene ere bonede, Sengetøiet og Sengestederne ere særdeles reenligt holdte, saa at man, som man siger, kunde lede længe inden man fandt et Støvgran. Værelserne ere lyse, rummelige og godt ventilerede. Patient-antallet paa enkelte Stuer er vel temmelig stort nemlig 16 til 20, men for farligere Syge findes der ogsaa mindre Stuer paa 3 til 4 Senge. For Øieblikket hersker der ingen Guulfeberepidemi, men jeg saae dog 7 à 8 Stykker, der lede af denne Sygdom. Operationsstuen er hensigtsmæssig indrettet, og Instrument- og Bandagesamlingen i god Orden, kort sagt Hospitalet svarer fuldkomment til Nutidens Fordringer, men dets Udgifter ere ogsaa meget betydelige, saaledes koster dets Fjederkræ om Maaneden alene 11,000 Franks*).

De Børn, hvis Forældre døe paa Hospitalet, modtages og opdrages her; deres Antal beløber sig for Øieblikket til 470, hvoraf 140 findes paa

*) 1 Frank omtr. = 2 Mk. 4 Sk.

selve Stedet, da det egentlige Vaisenhuus er overfyldt. De saae alle reenlige, sunde og fornøiede ud. Da jeg kom, vare de i Færd med at spise, men en Deel af dem reiste sig op for at betragte den fremmede, uniformerede Gjæst.

Da min Ledsagerinde forevifte mig Kirken, foretog hun flere Gange forskjellige Andagtsøvelser, og bad formodentlig sin Skytshelgen om Syndsforladelse, fordi hun havde ført en Kjætter ind paa det hellige Sted. Kirken selv frembød intet Imponerende, og lignede mere en Koncertsal; et eget mindre Kapel, der oprindeligt var bestemt for Søstrene, men ogsaa benyttedes af Patienterne, var derimod meget smukt og høitideligt.

Det Sidste, jeg besaae, var Haven, hvor min venlige Førerske forsynede mig med en Bouket, og jeg forlod Hospitalet med den Overbeviisning, at mine syge Landsmænd ikke vilde kunne finde noget bedre Tilflugtssted under deres Lidelser.

Da vi under vort Ophold i Rio fra flere Sider havde mødt Forekommenhed og Gjæstfrihed, var det naturligt, at vi for vor Afreise ønskede at gjøre Gjengjæld, saavidt det stod i vor Magt, hvorfor vi den 10de havde inviteret vore forskjellige Bekjendte ombord. Naar man har seet Balletten „fjernt fra Danmark", har man nogenlunde et Begreb om vor Forestilling, vi dandsede under Solseilet paa Dækket, konverserede efter bedste Evne paa Fransk, Engelsk og Tydsk, og Alt gik meget muntert. Da det var midt paa Dagen og klar

Luft, kan man forestille sig at Varmen var ganske antagelig, hvilket imidlertid ingenlunde hindrede i, at den ene Dands hurtigt afløste den anden. I Chefens Kahyt var der opdækket med Forfriskninger, og vore europæiske Syltetoier syntes i hoi Grad at vinde Damernes Bifald, ja selv at stille Champagnen i Baggrunden. Tilsidst nødsagede et Regnveir os til at søge ned paa Batteriet, hvilket imidlertid ingenlunde formindskede Lystigheden.

Den 11te Jan. besaae jeg Fiske- og Grønttorvet. Af Fisk seer man her en stor Mængde Arter af det meest forskjellige Udseende, enkelte med de pragtfuldeste og meest straalende Farver. Ogsaa Hummer og Reier faldbodes, sidstnævnte, der vare 8 à 9 Tommer lange, vare deels friske deels rogede. Af Frugter var der naturligviis ligeledes en Mængde: Meloner, Vandmeloner, Ananas, Bananer, Mangostaner, Appelsiner, Lemoner, Granatæbler, Avokata'er, Pomkins, Yams og m. fl.; jeg skal ikke gaae nærmere ind paa de her ukjendte Frugters Smag og Tilberedning, men kun bemærke, at jeg for min Part foretrækker Jordbær eller et godt Æble for dem alle.

Her paa Torvet lagde jeg Mærke til at Negerinderne bestandigt tyggede paa Enden af en Pind, det blev mig fortalt, at det var en svagt sødlig, noget ormatisk Træsort, hvis ved Tygningen opslodsede Ende de benytte som et Slags Tandbørste, idet de nemlig sætte stor Priis paa hvide Tænder, hvilket jo ikke er saa urimeligt. Flere af

dem vare ridsede i Huden paa forskjellig Maade, en af de hyppigste Prydelser var tre Skraastriber paa hver Kind, og disse Ar toge sig slet ikke stygt ud, saaledes som det vistnok vilde have været Tilfældet hos en Hvid.

Det andet Hospital, Jorujuba-Hospitalet, som jeg ikke fik at see, ligger ved Jorujuba-Bugten, er ikke stort og har heller ikke nogen ydre Anseelse. En Damper løber altid omkring paa Rheden, og, naar man heiser grønt Flag, lægger den strax tilborde og medtager Patienterne. For enhver Koffardimatros, der kommer paa Rheden, betales omtrent 4 Mk., og for denne Priis kommer han i Sygdomstilfælde frit ind paa det Hospital, hvor han efter Sygdommens Beskaffenhed hører hjemme. Den nævnte Skat hæves af Misericordiahospitalet, men betales egentlig til Jorujuba-Hospitalet, hvis Udgifter bestrides af Staten. Sidstnævnte Hospital er kun bestemt for Febersyge og navnligen for febersyge Søfolk. Det var i Sommeren 1849—50 (vor Vinter), at de vanlige Eftermiddagsregnskyl udebleve, hvorefter Guulfebren for første Gang optraadte i Rio som Epidemi, og det med stor Voldsomhed; der blev da taget forskjellige Forholdsregler for at modvirke Sygdommen, og blandt andet blev Jorujuba-Hospitalet bygget. Under vort Ophold havde vi næsten hver Eftermiddag stærke Tordenbyger med voldsomme Regnskyl, og Febren har som tidligere bemærket ogsaa hidtil været temmelig ringe.

En mindre Part af Rio er bygget paa det saakaldte Telegrafbjerg, men da dette borttager Søvinden for en Deel af Byen, og saaledes maaskee ogsaa kan bidrage til Udbrud af Epidemier, blev det for nogle Aar siden bestemt, at det skulde sløifes. Et engelsk Kompagni tilbød at foretage dette, og forbeholdt sig kun — saavidt jeg erindrer — Bakkens Indhold og den derved vundne Plads, men da der havde staaet et Jesuiterkloster, fablede man om nedgravede Skatte, og det Hele blev til Intet. Nu er man bleven nødt til desforuden at betale en betydelig Kapital til det samme Kompagni. Expropriationsomkostningerne alene anslaaes til mellem 20 og 30 Mill. Rd. I Rio, hvor man ogsaa i flere andre Henseender ikke skyer Udgifter, hvor man har Gasbelysning i og udenfor Byen, hvor man har pragtfuldt udstyrede Hospitaler, hvor man overalt har Springvande og Vand nok, i dette Rio er det mærkeligt, saa lidt der er gjort for at holde Gaderne rene og for at skaffe Regnvand og Spildevand Afløb; ned mod Havnen findes stinkende Rendestene med stillestaaende Mudder, efter et Regnskyl ere enkelte Gader ufremkommelig i det Mindste i den første halve Time, og naar det er varmt og Vinden blæser, hvirvle tætte Støvskyer omkring.

Det var Bestemmelsen at vi den 12te om Formiddagen skulde lette Anker, vi begyndte ogsaa derpaa, men det gik meget svært, og det viste sig da, at vi havde fisket to Kjæder, der

havde ligget i Bunden, og af hvilke den ene var tykkere end Fregattens Ankerkjæde. Efter flere forgjæves Forsøg maatte vi standse med uforrettet Sag, men Dagen efter lykkedes det os dog at komme klar, og under Damp stode vi ud ad Bugten.

Paa Veien til Bahia indtraf intet videre Mærkeligt, kun havde vi i flere Dage ugunstig Vind, saa at vi maatte krydse os frem, og naaede derfor ogsaa først Bahia den 26de Januar. Den 20de Jan. kom vi igjennem en heel Deel brune Striber i Vandet; i Afstand toge de sig ud som Tangmasser, men ved nærmere Eftersyn viste de sig at bestaae af en utallig Mængde næsten mikroskopiske Smaaorganismer, der opfyldte Vandets Overflade i en Brede af flere Hundrede Alen.

Bahia.

26de — 29de Jan.

Ogsaa Indseilingen til Bahia er smuk. Byen ligger amfitheatralsk paa den nordre Side af Bugten, og overalt seer man Træer og Grønt imellem Husene og den store Mængde Kirker. Strax efter Ankringen kom en ung Skibsekviperingshandler ombord, han talte Svensk, og præsenterede sig som upsalensisk Student, hvad vi i Begyndelsen ikke antoge for nogen Anbefaling, men senere hørte vi, at han var en indfødt Brasilianer, og

kun havde været i Europa for at faae europæisk Opdragelse.

Bahia deles af Naturen i den øvre og den nedre By, hvilken sidste ligger ved Havnen og er opfyldt med Boder, hvis Indhold meest er beregnet paa Søfolk. Gaderne ere her temmelig snevre og smudsige, og Husene i og for sig kunne ingenlunde kaldes smukke; naar hertil nu kommer den Uskik, at man uden videre kaster Indholdet af Vadskefade og andre Kar, som jeg ikke nærmere vil betegne, ud gjennem Vinduerne, kan denne Deel af Byen, hvor man vader i Skarn og hvert Øieblik kan vente at faae et ufrivilligt og mindre vellugtende Styrtebad, ingenlunde ansees for nogen behagelig Spadseregang. Fra den nedre By gaaer man op til den øvre, eller man lader sig bære i en saakaldt Kadera, et Slags Bærestol. To Negre tumle afsted med den i jævn Trav og blive trofstigt ved saa langt, man ønsker, men selve Transportmaaden er for den Uvante ikke videre behagelig, man sidder i en jævn Slingring og i en stadig Frygt for at falde ud. Den 26de, da jeg var i Land, forsøgte jeg af Nysgjerrighed denne Transportmaade, og lovede mig selv under lignende Forhold hellere at benytte Apostlenes end Bahiensernes Befordring. Den øvre By har smukke, lige og brede Gader og smukke Huse, og her kulminerer først Kirkernes Antal, der i Alt skal beløbe sig til 300. Bahia er nemlig Hovedsædet for den katholske Ritus i Brasilien, og Erkebiskoppens Resi-

dents; Pladsen var iøvrigt ledig ved Marquis di Sta Cruz's Død.

Da vi Søndagen den 27de Jan. havde spist til Middag, begave vi os i Land for at være Dienvidner til en Kirkefest. Som Veiviser og Tolk havde vi den omtalte Skibsekviperingshandler med os og desuden et ungt Menneske B., hvis Fader, en født Holstener, er Maskinfabrikant i Bahia. Vi kjørte ud til Itapahipa — Stedet hvor Festen holdtes — i en Omnibus trukken af Muuldyr, der bleve saa ubarmhjertigt gjennemprygléde af Kudsken, en Neger, at vi vare lige paa Nippet til at lægge os imellem. Itapahipa's Kirke, Iglesia da nostra senhora do bom fin, er bygget for noget over et halvt Hundrede Aar siden. En Sømand var i en Storm i en slem Knibe, Masterne vare gaaede overbord, og han havde kun ringe Haab om Redning. I sin Nød anraabte han Jfr. Maria, og lovede at bygge en Kirke hende til Ære, og han opførte da den nævnte Kirke. Søndagen i Forveien havde der været en Fest for Nostra senhora do bom fin (ordret: vor Jfr. af det gode Udfald), den nærværende Fest var for Nostra senhora da goia, (vor hjælpende Jfr.), der svarer til Romernes Juno lucina.

Foran Kirken var en fri Plads, der omtrent kunde udgjøre en Tønde Land, var beklædt med Grønsvær og paa de to Sider omgiven af en hvidmalet Bygning, der tilhørte Kirken, og bestod af smaa Leiligheder, der udleiedes som Aftrædel-

sesværelser ved Kirkefesterne. Disse spille en vigtig Rolle og have et ganske eiendommeligt Præg, en Blanding af det Profane og det Hellige. Naar man kommer ind paa Pladsen, seer det aldeles ud, som om man var i Tivoli eller Alhambra; den er overalt i Omkredsen smykket med Flag, den er opfyldt af pyntede Mennesker, og ligeoverfor den omtalte Bygning findes en lang Række Telte deels med Forfriskninger deels med Nipssager, grovt udskaarne Helgenbilleder o. s. v. Hvert Dieblik kastedes Raketter. — Bahia er i det Hele Fyrværkeriets Stad, Dag og Nat hører man Raketknald. — Kirken tilligemed sine to Taarne var smukt illumineret. Træder man ind i den, kommer man først ind i en Forhalle, der i flere Afdelinger omgiver Skibet, og er behængt med godt udførte bibelske Oliemalerier. I et eget Værelse var Loftet tæt behængt med Voxafstøbninger af syge Lemmer eller Legemsdele, hvis Eiermænd meente at have fundet Helbredelse ved at anraabe Nostra senhora do bom fin. Selve Skibet var ikke ret stort men tog sig prægtigt ud paa Grund af den straalende Belysning og den brogede Blanding af Negerinder med deres Turbaner og Damer, der vare pragtfuldt klædte paa europæisk Viis. Musiken var meget smuk. — To Orkestre svarede hinanden. Præsten, en yngre Mand af et fordeelagtigt Ydre og med en lille kronraget Plet paa Issen, holdt en portugisisk Prædiken, som jeg naturligviis ikke forstod, men han havde et godt

Foredrag, talte tydeligt, flydende og med en velklingende Stemme. Alligevel var der noget Gjøgleri ved det Hele. Den nævnte Præst saae vi først udenfor trække sin Kjole paa, samtidigen med at han gjorde Løier med forskjellige Tilstedeværende, han gik derfra ind og slængte sig for Alteret, hvor han formodentlig skulde bede en Bøn for Menigheden, men i Stedet herfor konverserede han meget livligt nogle unge Damer, der sade til begge Sider. Den evindelige Strømmen ind og ud af Kirken bidrog eiheller til at skaffe Høitidelighed til Veie, og jeg for min Part føler mig overtydet om, at disse Kirkefester er overordentlig langt fra at befordre Religiøsitet, saa langt at de snarere give Anledning til Udskeielse i forskjellig Retning.

Da vi ud paa Aftenen vilde begive os hjem, var det blevet et deiligt Maaneskinsveir, og vi havde i Maaneskinsbelysning den herligste Udsigt over det omliggende Lavland.

Den unge B., der var en passioneret Jæger, fortalte mig, at der var meget Vildt i kort Afstand fra Byen, hvor han endog engang havde skudt en lille Tigerkat. Jagtens Behageligheder formindskedes en Deel ved de mange Giftslanger, der fandtes, af hvilke han nævnede mig forskjellige ved deres brasilianske Navne saaledes Papa pinto, Casca velha, Jiboia o. fl. Han omtalte ogsaa en meget stor Slange, formodentlig en Art Boa, der sædvanligen opholder sig ved Floderne, hvor den lurer paa Dyr, der komme for at drikke, den

snoer sin Hale om en Trærod eller andet Lignende, og griber Dyret fat i Snuden, naar dette nu, skræmmet ved Bidet, vil trække sig tilbage, lader Slangen sig udstrække til en vis Grad, hvorpaa den trækker sig sammen, og bliver saaledes ved indtil Dyret er træt (?). Den kunde saaledes bemægtige sig temmelig store Dyr, men man havde ogsaa Exempler paa, at en kraftig Oxe havde rykket Slangen over. Hele Historien forekommer mig meget mystisk.

Omegnen om Bahia er forholdsviis flad og synes at være ganske godt opdyrket, medens der dog samtidigen findes temmelig store Skove i Byens nærmeste Omegn, og det er da navnligen i disse Skove, hvor der skal være Vildt i Overflodighed. Destoværre forhindrede vort korte Ophold mig i personligen at gjøre Bekjendtskab med dette Jægernes Eldorado. Paa den søndre Side af Bugten findes mange Sukker- og Kaffeplantager, hvoraf nogle paa ni engelske □ Mile og med 5 til 600 Slaver. Plantagerne have i de senere Aar givet et daarligt Udbytte paa Grund af total Regnmangel, der endog paa sine Steder har frembragt Hungersnød, og flere Mennesker skulle være døde af Sult. I fugtige Aar høstes derimod en betydelig Mængde, og der er livlig Omsætning. Byen har ogsaa fire Banker, men de nyde ingen rigtig Tiltro, da de Overordnede undertiden gjøre Greb i Kassen. Ogsaa vi havde Beviser paa det brasilianske Pengevæsens Usikker-

hed, idet vi i Bahia havde ondt ved at komme af med Seddelmynt fra Rio.

Den 28de Jan. var jeg paa Kjøkkentorvet, men fandt ikke Andet, end hvad jeg alt tidligere havde seet i Rio Negerinderne udmærkede sig ved den Masse Guld, de bare under Form af Kjæder, Krucifixer, Armbaand o. s. v., undertiden havde de vist flere Pund og Alt til to og tyve Karat.

Hos en Naturaliehandler kjøbte jeg forskjellige Smaating. Disse Naturaliehandlere ere i Almindelighed de største Snydere paa Jorden, og naar man ikke forstaaer sig paa de Ting man kjøber, vil man ofte blive bedraget. Den Ovennævnte havde saaledes en udstoppet Fugl med to Hoveder, og paastod meget frækt, at Dyret var kommet saaledes ud af Ægget og det endskjøndt Fuglen og det ene Hoved tilhørte en Natsvale, og det andet Hoved en Agerhøne. Jeg spurgte ham om han ikke havde Indianerkranier, hvilket han benægtede, men tilføiede, at han havde tre Negerkranier, det var ikke tilladt at handle med dem, og jeg blev derfor ført hen bag et Skjærmbræt, hvor jeg maatte besigtige dem i Halvmørke. Ved første Diekast viste det sig imidlertid, at kun det ene Kranie var af en Neger, de Andre vare af gode Kaukasere, hvilket han vel i Begyndelsen benægtede, men dog tilsidst indrømmede med Tilføiende, at han blot vilde see, om jeg kunde skjelne dem fra hinanden. Hvis nu en eller anden europæisk

Samler giver en Skibskapitain i Kommission at kjøbe et saadant Negerhoved, er der ligesaa stor Sandsynlighed for, at han faaer Hovedet af en Kaukaser.

Paa Fisketorvet bemærkede jeg de samme Fisk, jeg havde seet i Rio og desuden nogle lange aaleformige Dyr, der bleve udgivne for spiselige Vandslanger, hvad de vistnok ikke vare, da Vandslanger saavidt mig bekjendt ikke findes i Atlanterhavet; jeg havde iøvrigt Ingen af dem i Haanden, saa at jeg ikke nærmere fik deres Slangenatur undersøgt. — Udsalg af Mælk saae jeg intetsteds og denne Artikel, der blandt de fleste Nationer udgjør et vigtigt Fødemiddel, nydes kun i meget ringe Mængde i Brasiliens større Byer, og er desuden meget dyr. For adskillige Aar siden laae en dansk Orlogsmand Juleaften for Pernambuco, og da Officererne efter Hjemmets Skik og Brug vilde have deres Julegrød, fik Kommissionæren Ordre til at kjøbe det nødvendige Kvantum Mælk. Han studsede først over den i hans Øine enorme Masse, men lovede dog saavidt muligt at skaffe den tilveie. Man fik den ogsaa, men den kostede — 40 Rd. Rm. — I Rio saae jeg en Morgen et underligt Optog; en Mand, en Ko og en Kalv, der meget fredeligt spadserede ned ad Gaden med hinanden; Manden ringede af og til med en Klokke, og raabte paa portugisisk: Mælk! Mælk! Naar Nogen i Husene ønskede Noget af dette, malkede han Koen i et Blikmaal, afleverede dettes Indhold

tog mod Pengene og gik videre. — Saaledes er Rios Mælkeforsyning, og Bahias skal være paa lignende Maade.

I den unge B.'s Hjem saae jeg et ikke smukt udført men vist meget nøiagtigt Billede af en Botokude. For et par Aar siden kom to Botokudehøvdinger med deres Koner til Bahia, den ældre B. og en anden Mand akkorderede med dem om at reise til Europa for at forevises, de gik ind derpaa, der indgaves en Ansøgning til Regjeringen, og den bevilligedes; det tog nu nogen Tid med at faae dem udstyrede, og i den Tid fattede Autoriteterne andre Tanker; — af forskjellige Grunde erklærede Læger, Politi og Præster sig imod det, det Hele blev til Intet, og Entreprenørerne tabte 7 à 800 Rd. Endskjøndt man ikke skulde troe at indiske Vaaben her paa Stedet kunde være meget dyre, ere de det ikke desto mindre, og man forlangte saaledes 50 Rd. for en Bue og et Bundt Pile.

For saavidt jeg kan fælde nogen Dom om Brasilien efter det, jeg selv har seet eller hørt af Folk paa Stedet, maa jeg antage det for et særdeles frugtbart Land med overordentlige Hjælpekilder i Naturen, for et Land, der under en kraftig Regjering vilde kunde blive et rigt Land med en stor Fremtid. Eftersom de nuværende Forhold ere, kan det ikke undre, at hele Udviklingen staaer i Stampe. Brasilianerne selv erklære Slaveindførslens Standsning for Landets Ruin. For

Negerbornene er den imidlertid en Velgjerning, tidligere brød man sig ikke om at „lægge til" af dem, da man kunde kjøbe en Slave for Mindre end hvad et Barns Opdragelse kostede, nu derimod passer man omhyggeligt paa dem som Repræsentanter for en voxende Kapital. Da det er saa faa Aar siden, Slaveindførslen er afskaffet, og som en Følge heraf ogsaa faa Aar siden, at de gunstigere Forhold for Negerbørnene ere indtraadte, er det en Selvfølge, at de arbeidsdygtige Slavers Antal for Øieblikket maa være i Aftagende, men vil af samme Aarsag i sin Tid atter voxe. Sorte Arbeidere kan Brasilien maaskee ikke undvære til at plukke Kaffen, idet Mindste paastaaes det, at ingen Hvid vilde kunne udholde det paa Grund af den stærke Solhede. Meget andet Arbeide maa kunne udføres ved Hjælp af Maskiner, men dem troer jeg ikke, at man kjender synderligt til for Øieblikket.

For vi forlade Brasilien, skal jeg endnu omtale et par Naturfænomener, som vel ogsaa iagttages andetsteds, men ikke saa pragtfulde som der. Det ene er Havets Fosforescents, der navnligen i Bugten ved Rio naaer en vidunderlig Grad; naar vi om Aftenen roede ombord, saae det aldeles ud, som om det Fartøiet omgivende Vand og Vandet, der dryppede fra Aarene, var flydende Ild. Jeg har vel flere Gange seet stærk Morild, og ogsaa een Gang tidligere omtalt den i denne Beretning, men den kan ikke i fjerneste Maade

sættes i Sammenligning med den i Rio. Det andet Fænomen er de lysende Insekter; jeg vil ikke sammenligne deres Mængde med et Sneeveir; thi saa mange har jeg ikke seet, men Luften har dog undertiden været i een Glimten, — vor St. Hansorm er kun et daarligt Surrogat — og med disse „glimrende" Erindringer ville vi nu i det Mindste foreløbigt tage Afsked med Brasilien.

Fra Bahia til Barbados.

29de Jan. — 14de Febr.

Den 29de Januar om Morgenen lettede vi Anker og stode under Damp ud fra Bahia. Den 1ste Febr. saae vi en stor Flok Delfiner uden at det dog lykkedes os at fange Nogen af dem. Den 5te Febr. fangedes om Aftenen to Terner (Sosvaler), der havde sat sig paa Fregatten; der var det Mærkelige ved dem, at de vare sorte med hvide Hætter, i Stedet for at det Omvendte er Tilfældet hos os. Den 6te Febr. havde vi en Byge med stærk Vind og en voldsom Regn, hvis Mage jeg ikke tidligere har seet, og som varede to Timer. I Løbet af Natten passeredes Linien.

Barbados.

14de — 21de Febr.

Torsdagen den 14de Febr. blev jeg om Morgenen Kl. 6 vækket med den Efterretning, at vi

vare tæt ved Barbados, og da jeg var kommen op paa Dækket, saae jeg Øen i noget over en Miils Afstand. Kysten er temmelig flad, og Landet skraaner jævnt mod det Indre, det har et venligt Udseende med mørkere og lysere Partier, sidstnævnte dannes af Sukkermarkerne. Lige for os saaes Bridgetown, Øens Hovedstad, hvis Rhed dannes af Carlisle bay; her laae et engelsk Linieskib og en Mængde Koffardimænd, blandt dem en dansk Bark „Salamander" fra Sønderborg. Før vi vare komne heelt ind paa Rheden, kom en Baad med Negre imod os, de gjorde en forskrækkelig Larm, og Een af dem, der syntes at være Fører, skraalede endnu høiere end de Øvrige, idet han fortalte paa Negerengelsk, at han vel ikke var Lods, men hvis vi vilde følge efter hans Baad, vilde han vise os en god Ankerplads.

Strax efter Ankringen kom en engelsk Officeer ombord fra „Nile", saa hed Linieskibet. Han fortalte os, at man der havde havt stor Travlhed, da man i Morgentaagen havde anseet os for den Tredækker, der hver Dag ventedes med den engelske Prinds Alfred. — Dette var nu den officielle Visit, men kort efter havde vi Besøg af fire andre engelske Officeerer med Indbydelse til Bal paa Linieskibet Dagen efter. Desuden fik vi endnu et andet Besøg, nemlig en halv Snees farvede Vadskerjomfruer; de kunde dygtigt drikke Sherry, og en Snaps Brændeviin forkastedes eiheller.

Om Eftermiddagen toge Flere af os forst ombord i „Nile" og derfra iland i Bridgetown.

„Nile" er et ældre c. 40 Aar glt. Linieskib, der forst i de senere Aar er forsynet med en Skrue paa 500 Hestes Kraft. Det er ikke saa langt som „Sjælland" og seer noget klodset ud. Vi bleve venligt modtagne og i Messen beværtede med Sherry og Iis. Overstkommanderende i de vestindiske Farvande, Admiral Alexander Millne, befandt sig ombord. Foruden Chef og Næstkommanderende var der 7 Lieutenanter, en Master og hans Math (disse to besorge Navigationen), tre Læger samt tolv Mishipman.

Da vi vare komne i Land, havde vi ondt ved at slippe fri for en heel Sværm „Niggere", der paa en temmelig paatrængende Maade tilbode deres Tjeneste i forskjellig Retning, endelig kom vi klar, og efter at have seet os lidt omkring i Byen begave vi os til et kulort Bal — Dignity ball. Naar man har læst i „Peter Simple" om det kulorte Bal, som Bogens Helt besogte, faaer man tildeels et Billede af dette, der eiheller manglede komiske Scener. Vi havde vel ingen original Negerspillemand, der blev skinsyg og lob Hovedet gjennem Doren, men vi havde derimod en original „Negerlady". Hendes Navn husker jeg ikke, men hun var en ældre, hoi og mager Kone, i en sort Merinos Kjole, og saae værre ud end nogen Hex. Hun var Værtinde i Brass castel, hvor der ogsaa holdes Dignity ball. Da vi sade i Balsalen

— sit venia verbo — gik hun efterhaanden hen for Enhver af os, hilsede med en Hertugindes Anstand, erklærede at hun var most happy*) over at see os, at hun vilde have et stort Dignity ball for Officerer, naar Prindsen kom, og at hun vilde være most happy ved at sende os Invitationer ombord; naar hun havde sagt dette med den Værdighed og Vigtighed, der kunde udfordres ved et diplomatisk Møde, hilsede hun atter paa samme Maade som ved Begyndelsen og gik til den Næste, altid bevarende Anstanden. Det Hele tog sig saa pudsigt ud, at vi kun med stor Overvindelse kunde afholde os fra at briste i Latter, og var det skeet, var det vist blevet meget ilde optaget. Forøvrigt vil man neppe more sig mere end een Gang ved en saadan Festforestilling, da det omtrent vil blive det Samme, man seer.

Efterat vi i Forveien meget grundigt havde drøftet det interessante og vigtige Spørgsmaal, om vi skulde møde med eller uden Sabel, begave vi os den 15de Febr. ombord paa det engelske Linieskib, hvor man allerede ved vor Ankomst var i Færd med at dandse paa Dækket af alle Kræfter. Næsten alle Herrerne vare uniformerede, men det saae ud, som om Uniformerne vare syede til ganske andre Mennesker, idet de for en stor Deel vare for rummelige til deres Bærere. Dette var maaskee ikke ganske tilfældigt, da en vid og løst siddende

*) særdeles lykkelig.

Dragt vistnok er meget hensigtsmæssig i et varmt Klima, men en Uniform, der ikke passer, er ingenlunde klædelig. Med ganske enkelte Undtagelser udmærkede Damerne sig ikke ved nogen særdeles Skjønhed, men der er Noget ved engelske Damer, som jeg ikke kan angive, men hvoraf man ikke kan Andet end føle sig tiltalt. Jeg saae her ombord Stabslægen for den engelsk-vestindiske Marine, en Mand paa nogle og firesindstyve Aar, der i visse Henseender var en Original. Han spiste aldrig Kjødmad og levede blot af vegetabilsk Kost, hvilket jo er saameget mere paafaldende, da Englænderne, hvor de end færdes, spise Kjød fremfor alle andre Nationer. Desværre talte jeg ikke med ham, og hørte derfor ikke hans Anskuelser i denne Henseende. Derimod talte jeg længere Tid med den kommanderende Admiral, Alexander Millne, en smuk gammel Mand, der endnu havde bevaret hele Ungdommens Livlighed og meddeelte mig mange Ting angaaende de vestindiske Forhold, med hvilke han syntes at være særdeles godt kjendt. Da han hørte, at vi skulde anløbe Kingston paa Jamaica, raadede han mig til at besøge det derværende pragtfulde Militærhospital og medgav mig i denne Anledning en Hilsen til Hospitalets Overlæge Dr. Kennear. Først temmelig seent paa Aftenen begave vi os tilbage til Fregatten.

Da jeg den 16de Febr. først kunde komme i Land om Eftermiddagen, kom jeg for sildigt til at træffe en engelsk Herre, Mr. J., der Dagen i For-

veien havde indbudet mig, men nu var tagen ud til sit Landsted, da han ikke mere ventede mig. Af Mangel paa bedre Beskjæftigelse gik jeg hen paa en Iceshop, og da jeg havde siddet der et Dieblik, hørte jeg Larm udenfor, hvorfor jeg gik hen til Vinduet. Vore Folk havde Landlov, og der var et par Stykker af dem, der trak afsted med en beruset Kammerat; de tilstedeværende Englændere saae paa mig og grinede lumskt i Skjægget, og jeg kunde naturligviis Intet sige dertil. Efterat endelig nogle Officerer fra „Sjælland" vare ankomne, gik vi paa en Koncert, som blev holdt af en Dansk, en Hr. Simonsen, der i flere Aar er reist omkring i Vestindien og har fortjent gode Penge. Det besøgende Selskab var imidlertid denne Aften kun lidet talrigt.

Søndagen den 27de gik en Deel af os i Land for at gjøre en lille Udflugt til Bogns; med Hensyn til Kjøretøi havde vi imidlertid forregnet os, det var Søndag og paa denne Dag staaer i England og de engelske Kolonier Alt stille, hvad Handel og Vandel angaaer. Vi begave os da afsted til Fods, og havde ikke gaaet længe, før jeg havde den Satisfaktion at see en dansk Matros, der i det Mindste tilsyneladende var ædru, komme trækkende med en fuldkommen perialiseret engelsk Do. fra Orlogsdampbaaden „Styx". Desværre vare Englænderne fra den næstforegaaende Dag ikke tilstede.

Omegnen af Byen er stærkt bebygget navn-

ligen med Negerhytter, der ere af Træ, tækkede med Spaan og forsynede med Persienner — hele Hytten er meget lille, egentlig blot en firekantet Kasse. Her paa Barbados træffer man, som overalt hvor Spanierne eller Portugiserne have været, Mure omkring Haverne. De fleste Steder ere de temmelig forfaldne og prange med en ubeskrivelig guulgraa skiden Farve.

Den 18de Febr. var jeg i Land for at aflægge den ovennævnte Mr J. et Besøg, og fandt ham endeligt efter en Deel forgjæves Søgen. Han kjørte strax ud med mig for at vise mig den nærmestliggende Deel af Øen. Paa Veien kom vi forbi et Sted, hvor der laae en Mængde Huse i Ruiner; Mr. J. havde her havt sit Lager, han meente at have tjent Penge nok og var netop i Færd med at trække sig tilbage fra Forretningen, da der udbrød en Ildebrand, som ødelagde ham et stort Varelager, og da han ikke havde assureret, led han et betydeligt Tab.

Barbados er ingenlunde nogen smuk Ø, men den er særdeles frugtbar og vel dyrket. Medens de fleste af de andre vestindiske Øer ere komne i Forfald ved Slavernes Frigivelse, har dette aldeles ingen Indflydelse havt paa Barbados, der allerede den Gang var fuldkommen opdyrket, saa at der ikke var nogen Plads for Negrene til at squatte, da al Jorden tilhørte de Hvide, hvis de derfor vilde blive der, maatte de arbeide. Barbadenserne ansee nu ogsaa deres Ø for det første Land paa

Jorden, de fortælle at den har ligesaa mange Indbyggere som det egentlige Kina, men ere dog saa beskedne at tilføie „forholdsviis". Roser man et andet Land for dem, vil en Barbadenser ufeilbarligen svare: But there they can not make sugar*), thi Sukker er deres Hovedprodukt, om denne Artikel dreier Alt sig, og for det Land, der ikke kan frembringe det, nære de ingen synderlig Agtelse. Overalt, hvor man kommer hen paa Øen, seer man ogsaa frodige Sukkerplantager, og det skal være forholdsviis sjeldent, at de mislykkes. Barbados, der er den østligste af Antillerne, faaer nemlig ofte Regn, uden at Nogen af de øvrige Øer mærker Spor dertil; det blæser eiheller sjeldent, og endog temmelig stadigt i Sukkerhøstens Tid, hvorfor man her endnu ikke har forladt de gamle Vindmøller til Sukkerudpresningen. For at vedligeholde den store Frugtbarhed, indføres en Mængde kunstig Gjødning, og da især Guano, hvorfor der altid findes Skibe paa Fart mellem Chineaøerne og Barbados; den ovennævnte danske Bark „Salamander" havde saaledes i det forløbne Aar været — saavidt jeg husker — tre Gange paa disse Øer. 1 Acre Land (1/5 Tønde) koster imellem 100 og 120 Lstrl.; der stikker altsaa en betydelig Kapital i Jorden, og Driftsomkostningerne ere ligeledes betydelige, men Øen udfører ogsaa c. 60,000 hogsheads (ɔ: Fade) Sukker, og naar nu den om-

*) Men der kunne de ikke producere Sukker.

tœentlige Priis paa Stedet regnes til 200 Rd. Rm. pr. Fad, beløber det Hele sig til 12 Mill. Rd., en ganske smuk Sum for en saa lille Ø.

Med Undtagelse af en enkelt lille Kilde findes intet ridende Vand paa Øen, og Brønde haves ikke, saa at alt Drikkevand er Regnvand, opsamlet i Cisterner. Der er nyligen bleven bygget en meget stor Cisterne for Byens Regning, og den rummer 2 Mill. Gallons (1 Gallon er henimod 4 Potter). Dette Cisternevand har vel ingen videre behagelig Smag, men naar man som Englænderne altid giver det en eller anden spirituøs eller syrlig Tilsætning, gaaer det meget godt an. Især drikke de det under Formen Brandy and water (ɔ: Cognac og Vand), en Drik der vel slukker Tørsten ganske godt, men jeg troer at man maa vænnes til den, inden den vinder Bifald.

Skov findes aldeles ikke paa Øen, naar undtages en lille plantet Palmelund, der ligger i omtrent 20 engl. Miles Afstand fra Bridgetown.

Overalt findes fortrinlige Veie beskyggede af Træer, der næsten alle høre til en Art Akacier, hvis lokale Navn er Woman teeth, ɔ: Kjærlingetænder, hvilket Navn de have faaet fordi Frøene i de modne Bælge frembringe en raslende Lyd, naar de sættes i Bevægelse af Vinden — en Sammenligning, som ikke kan kaldes meget smigrende for de barbadensiske Matroner.

Paa denne Udflugt saae jeg ogsaa en af Englændernes Nationalforlystelser, nemlig Cricket,

af dette Spil vilde jeg gjerne have meddeelt en Beskrivelse, men jeg fik desværre ikke Tid til at see saa længe paa det, at Alt stod mig klart. Tilsidst landede Mr. J. og jeg paa hans Landsted, som ligger meget smukt og er omgivet af en Have med mange Blomster, der dog ikke for Oieblikket vare i Flor, it was not the season — det var ikke den rette Aarstid.

Om Aftenen vare Nogle af os indbudte til den hanseatiske Konsul, der havde foranstaltet et lille Bal. Jeg talte her med en engelsk Oberst, der var en Ungdomsven af General Willisen og havde været tilstede i Slaget ved Idsted.

Aftenen efter gik vi ud for at takke Konsulen og sige Farvel, og vi havde da en af disse udmærket smukke Maaneskinsaftener, som vi Nordboer ikke kunne gjøre os nogen Forestilling om. Maanens Lys er langt stærkere end hos os og laaner alt en vis feeagtig Glands, ikke en Vind rører sig, og Luften har en behagelig og oplivende Temperatur, en saadan Aften glemmer man aldrig.

Torsdagen den 21de blev jeg om Natten Kl. 3 vækket ved Stemmer i Messen. En af Officererne havde været i Land, da Paketten var kommen, der var Ordre til Fregatten, at vi strax skulde begive os hjem, da det truede med Krig, vi skulde blot anløbe Martinique og vore egne Oer og saa afsted „brugende Seil og Damp efter Omstændighederne“. Det var en meget bedrøvelig Efterretning for os Alle, vi havde glædet os til

Reisens Fortsættelse, da vi havde den interessanteste Deel tilbage, men derved var nu Intet at gjøre. Da jeg om Morgenen kom op paa Dækket, gik vi under fulde Seil for en frisk Brise, og allerede Kl. 1 Middag fik vi Martinique's høie Land i Sigte.

Martinique.

21de — 22de Febr.

Kl. 5 Eftern. kastede vi Anker for Porte royale og sendte strax Bud efter Posten for at faae yderligere Efterretninger hjemmefra; den var imidlertid aflagt i St. Pierre, der ligger paa den anden Side af Øen, saa at vi ikke fik vor Videbegjærlighed tilfredsstillet. Porte royale er Hovedstationen for den franske Marine i Vestindien, og paa Rheden laae en Orlogsbrig og Skruefregatten „La Bellone“ med Admiral Penaud ombord. — Da vort Ophold her ved Øen skulde være ganske kort, forsømte vi naturligviis ikke Leiligheden til saasnart som muligt at komme i Land. Regimentsmusiken, der spiller tre Gange om Ugen, musicerede netop denne Aften i en lille Plantning tæt ved Landingsstedet. Indenfor denne Plantning er der en stor grøn Plads med en Marmorstatue af Keiserinde Josefine, der er født her paa Øen, hvor hendes Fader var Plantageeier. Medens vi gik her nogle faa Øieblikke, var der strax en Mand

der tiltalte mig paa Engelsk og gjorde mig paa een Gang en Masse Spørgsmaal om forskjellige Ting vedrørende os og vore Forhold. Hans geografiske Kundskaber vare ikke rigtig paalidelige, thi han spurgte mig om Ostende var en preussisk Krigshavn. Han erklærede sig for at være Interpreter of government, men kunde kun Engelsk og Fransk, saa at det ikke lader til, at der behøves synderlig mange Sprogkundskaber til den Profession. I Begyndelsen kunde jeg ikke fatte den overordentlige næsten paatrængende Opmærksomhed, han viste Fregatten, men da han spurgte om Forvalteren, gik der paa een Gang et Lys op for mig, ved lidt nærmere at sporge mig for erfarede jeg, at han tillige handlede med Skibsproviant, og da vi først vare komne saavidt med hinanden gik det paa een Gang løs, han anbefalede sig med Flæsk, Kjød, Skibstvebakker, og Gud maa vide, hvad Alt det var, han havde af første Kvalitet.

For dog at faae noget Nyt hjemmefra gik vi hen paa et Iishuus i det Haab at finde nye Blade. Vi havde kun været her nogle Øieblikke, da der kom en Mængde franske Officerer hen til os, fortalte med udsøgt Høflighed at de havde hørt, at vi vare her, og at de vare komne for udelukkende at være til vor Disposition. Vi gik da atter ned i den nævnte Plantning, hvor der altid er mange Mennesker af alle Samfundsklasser. Herrerne udmærkede sig ved at ryge nogle tynde

Cigarer af mindst en halv Alens Længde. Vi vendte senere tilbage til Iishuset og tilbragte Aftenen muntert og behageligt med de franske Officerer.

Martinique er et meget smukt Land med en behagelig Afvexling af Bjerg og Dal af Skov og Sukkerplantager, men det er desværre meget vanskeligt at faae beseet for en Fremmed. Kjøre kan man vel men kun paa enkelte Steder paa Grund af Landets bjergfulde Natur. Leieheste findes ikke undtagen nogle forfærdelige Kameler — Rosses —, som man ikke kan ride paa uden i heldigste Tilfælde at brække Arme eller Been. Hvis man har opholdt sig nogen Tid paa Øen og gjort private Bekjendtskaber, kan man laane brugelige Heste og saaledes see sig om. At gjøre en Udflugt til Fods ansees for livsfarligt, Øen vrimler af Giftslanger — Trigonocefaler — i en saadan Mængde, at en tilstedeværende Læge sagde mig, at der efter statistiske Optegnelser aarligen døe mellem 120 og 130 af Slangebid. Det er hændet at Folk ere blevne bidte i selve Porte royale's Gader.

Den engelske Prinds Alfred ventedes til Øen, i hvilken Anledning man laae i Uenighed med Stedets Erkebisp. Man vilde nemlig have foranstaltet et stort Festbal, men han erklærede sig derimod i Anledning af Fasten; man forestillede ham Sagen som politisk, han vaklede og vilde overlade Afgjørelsen til Damerne, men da han og det vistnok med Rette ikke stolede paa deres Medhold, holdt han den forløbne Søndag en tordnende Tale,

prædikede om Verdens Ugudelighed i Almindelighed og om det Forargelige ved et Bal i Fasten i Særdeleshed. Folgen af alt dette er, at Landet for Oieblikket er deelt i to Leire — Bal eller ikke Bal —, og Ingen har endnu nogen Forestilling om, hvorledes denne Krig kan ende, dog nærer man det Haab, at der ikke vil blive udgydt Blod.

Franskmændene have i Almindelighed Ord for at være belevne og opmærksomme Folk, og efter de faa Erfaringer, jeg gjorde her paa Martinique, kan jeg ikke Andet end bekræfte dette almindelige gode Omdømme. Det var tydeligt at Officererne ansaa sig selv for Værter, hvis Skyldighed det var at drage Omsorg for de Fremmede, og derfor vare vi ogsaa strax paa en særdeles venskabelig Fod med dem. Da vi ankrede vare de netop i Færd med at spise, og der var da strax Tale om at sende os Frugter som Desert, men det blev opgivet under den Forudsætning at vi allerede havde spist, derimod blev der sendt os Iis ombord.

Vi havde naturligviis ogsaa her Besøg af forskjellige Negre og Farvede, der falbøde Frugter o. s. v. Negerengelsk er vel et eiendommeligt Sprog, men Negerfransk er Noget af det Forskrækkeligste man kan tænke sig, selv Folk, der kunne godt Fransk, have meget vanskeligt ved at forstaae det, og jeg for min Part forstaaer ligesaagodt Tamulisk som dette Jargon. Den første

Prøve hørte jeg af en farvet Pige paa Barbados, jeg spurgte hende, om hun ikke kunde Engelsk og dette Sprog talte hun da ganske ordentligt, men hun ansaae det for „mere dannet“ at tale Fransk.

Da der efter det oven Sagte ikke kunde være Tale om nogen Udflugt i Land, maatte vi lade os nøie med at beskue det vi kunde see fra Søen, og det var just ikke meget. Ligeud for os havde vi en ikke bred Dal, hvis temmelig steile Sider vare beklædte med spredte Træer. Ved Indgangen til denne Dal ligger Porte royale, som man efter Udseendet at dømme godt kunde antage for en dansk By. Den ligger ved den ene Side af en rummelig Bugt, som de mange Kanoer gave et livligt Udseende.

Allerede den 22de Febr. om Eftermiddagen Kl. 5 lettede vi Anker, idet vi ikke kunde Andet end beklage, at vi saa snart maatte forlade et Sted, hvor vi fra det første Øieblik af vare blevne modtagne med saa stor Elskværdighed og Forekommenhed.

St. Croix.

24de — 25de Febr.

Efter den 23de hele Dagen at have havt en frisk Brise, fik vi om Aftenen St. Croix i Sigte, holdt det gaaende med smaa Seil Natten over og stode den 24de om Morgenen under Damp ind

paa Rheden ved Frederiksstad eller den saakaldte Vestende, hvor der laae flere Skibe, næsten alle med Dannebroge, saa at det strax viste sig, at vi vare komne til et mere hjemligt Sted. Det varede eiheller længe, for vi fik Besøg af Danske og fik danske Aviser, der vare os meget kjærkomne, skjøndt de ikke vare ganske nye, og heller ikke indeholdt Noget af Vigtighed. Efterat have tilbragt Middagen sammen med nogle danske Skibskapitainer, begave vi os mod Aften i Land. Mig forekommer det, at Byen har et temmelig dødt Udseende; det Eneste der opliver en lille Smule er Fortet, der ligger ned mod Stranden og har en ganske net Have. Man træffer ikke mange Mennesker paa Gaderne, og de, man seer, synes ingenlunde at have Hastværk. Byens fornemste Udførselsartikel er Sukker og Rom, men siden Slavernes Emancipation er det gaaet særdeles meget tilbage med Produktionen, og den Tid er nu forbi, da man kunde kalde Den „Vestindiens Have", den Tid da der udførtes 23,000 Fade Sukker om Aaret; nu drives det ikke til mere end 8000. En stor Mængde Plantager ere nedlagte, og flere ville maaskee følge efter. St. Croix er ikke overalt fladt Land, der findes Klipper, Klofter og Strækninger — om end ikke store — der ikke egne sig til Sukkerdyrkning, og som derfor ved Negeremancipationen ikke vare tagne i Besiddelse af Nogen, her byggede nu Negre (squatters) deres meget tarvelige Hytter, plantede Yams og Bananer,

tilbragte Tiden i et fuldstændigt dolce far niente, og vare ikke for nogen Priis at bevæge til at arbeide. Dette har senere holdt sig, Den har paa denne Maade mistet en betydelig Arbeidskraft, og heri ligger Aarsagen til dens Forfald. Saaledes er det gaaet en stor Deel af de andre vestindiske Øer, og navnligen skal den store og forhen frugtbare Ø Jamaica være bleven forvandlet til en fuldstændig Ørken. Aarsagen til, at Barbados holdt sig, er allerede omtalt tidligere. Negrene paa St. Croix ere i mine Øine en daarlig og spinkel Race, men de af dem, der ville bestille Noget, skulle dog være flinke Arbeidere. Smukke Negere eller Negerinder seer man sjeldent.

Tæt ved Byen ligge flere Plantager, der tage sig ganske eiendommeligt ud med de af Træ byggede Negerbyer. En almindelig Plantage er beregnet til 300 Acres, og kan i et almindeligt Aar producere 70 Fade Sukker, men Høsten slaaer ei sjeldent feil paa Grund af Vandmangel, der endog kan stige til den Grad, at det skorter paa Drikkevand. Ved en saadan Leilighed traf det sig en Gang, at en Yankee netop havde losset, han seilede bort og kom efter et par Dages Forløb tilbage med en heel Skibsladning Vand, som han tilbød Kommunalbestyrelsen men til en aldeles ublu Priis, da han troede, at man var nødt til at kjøbe, hvad han end forlangte. Nøden var virkelig ogsaa stor, men Kommunalbestyrelsen udbad sig dog Betænkningstid til Dagen efter, om

Natten faldt der en øsende Regn, og Amerikaneren kunde nu ikke faae 4 Sk. for hele Ladningen. Plantagerne ere oftest anlagte paa Toppen af en Bakke, for at kunne benytte Vinden til Sukkerudpresningen, men da Vinden her ikke er saa stadig som paa Barbados, har man nu de fleste Steder Dampmøller. Det er nemlig af Vigtighed at Saften udpresses strax, da der ellers indtræder en Gjæringsproces, hvorved Sukkerstoffet forsvinder. Kjøbmand S. førte os ind paa en Plantage Bottlersbay, der ligger ret venligt tæt ned mod Søen, der her bryder sig med en temmelig stærk Brænding. Denne eensformige Lyd af Bølgeslaget har i det Mindste i mine Øren noget særdeles Melankolskt ved sig, og jeg troer, at man maa vænnes til at høre den i længere Tid, inden denne Følelse forsvinder.

Aftenen tilbragte vi meget muntert med at synge fædrelandske Sange og komiske Viser i den nævnte Kjøbmand S.'s Hjem, hvor vi traf flere Danske.

Den 25de var jeg om Formiddagen inviteret til Frokost af Apotheker F. I Haven bag ved Huset fandt jeg flere ret mærkelige Planter, blandt andet en lille Trægruppe bestaaende af to Kaktusser og en Vortemælk, der Alle vare omtrent af samme Størrelse som et almindeligt Æbletræ. Jeg kunde meget have ønsket at have dette Parti tegnet, det var aldeles tropiskt. Med en Dr. R. kjørte jeg senere et temmelig langt Stykke omkring paa Øe

og var inde paa et par Plantager, hvis Bygningsmaade og Udstyring udmærkede sig ved en overordentlig Simpelhed. Ved denne Leilighed saae jeg ogsaa de forskjellige Processer, som Sukkerrorets Saft maa gjennemgaae, inden den som Raasukker ender i Fadene.

I det Indre frembyder Landet særdeles smukke og vilde Partier med steile Klipper, dybe Kløfter, uigjennemtrængeligt Krat og store tropiske Træer, Partier som jeg ikke havde ventet at finde paa St. Croix. Flere Steder mødte vi Negre, der endnu synes at have bevaret en Deel af deres Underdanighed ligeover for den hvide Mand, de gjorde nemlig altid Front for os, og ventede med ubedækket og sænket Hoved, til vi vare passerede forbi. Det er at haabe, at den Tid ikke maa være saa meget fjern, da Negren føler sig som en fri Mand med samme Rettigheder som den Hvide. Methodisterne have oprettet en Skole paa Øen for Negerbørn, og have ogsaa bestræbt sig for at indføre et ordentligt Ægteskab, hvilket Sidste dog ingenlunde synes at have frembragt heldige Virkninger. Tidligere var det ægteskabelige Forhold mellem Negre temmelig løst, og naar Konen ikke opførte sig som hun burde, vidste hun, at Manden uden videre kunde forlade hende, hvorfor det skal have været forholdsviis sjeldent, at der var Strid mellem dem, men efter Ægteskabets Indførelse er det ofte hændet, at Konen har overvurderet den Myndighed, der tilkom hende, hvoraf

Følgen igjen har været Haandgribeligheder fra Mandens Side.

Her paa Øen ere Vogne et almindeligt Befordringsmiddel, da Veiene ere særdeles gode. Disse ere paa begge Sider prydede med Træer deels med Akacier, deels med Mahognytræer og Kokuspalmer, saa at man som oftest kan kjøre i Skygge.

Desværre blev det mig umuligt at gjøre flere Udflugter paa Øen, da vi allerede samme Aften Kl. 10 lettede Anker for at begive os til St. Thomas. Med Hensyn til Navnet St. Croix skal jeg blot gjøre den Bemærkning, at vi Danske ere de Eneste der benævner Øen „St. Krois", Franskmændene kalde den St. Croix, og alle andre Nationer St. Crux eller Sta Crux.

St. Thomas.

26de Febr. — 1ste Marts.

Den 26de Febr. om Morgenen Kl. 6 blev jeg purret ud for at see den berømte Indseiling til St. Thomas, men jeg kan ikke sige, at jeg i denne Retning var heldig, da det var Regnveir med Byger og saa aldeles taaget, at man ikke saae Noget, før man var inde i Havnen. Da vi kort efter vor Ankomst fik smukt Solskinsveir, ydede Byen og Havnen med Omgivelser et særdeles pragtfuldt Syn, det er Noget af det Smukkeste

man kan see. Havnen er som en Kjedel med et smalt Indløb og paa alle Sider omgiven med kratbevoxte Klipper. Skibe fra alle Lande bedække den, thi St. Thomas er den bedste Havn i Vestindien og Station for alle transatlantiske Paketter. I Baggrunden har man Byen, der er bygget i tre Partier paa tre Høie, og bag Byen hæver sig atter kratbevoxte Klipper. Landet seer høit ud, men de høieste Toppe naae dog kun 1400 Fod.

Op paa Formiddagen begave vi os i Land. Er Vestenden stille, saa er her til Gjengjeld Alt Liv og Virksomhed, og ved første Øiekast seer man, at man befinder sig i en livlig Handelsstad, hvor enhver er ivrigt beskjæftiget med sine Forretninger. Byens Hovedgade løber i Flugt med Havnen og er som Gaderne i det Hele bred og forholdsviis reenlig. Ikke destomindre skal St. Thomas ingenlunde være noget sundt Sted, Guulfeberepidemier hærge ofte og bortrive mange. Aarsagen hertil antages at ligge i Havnen, hvor Vandet paa Grund af det snevre Indløb kun har ringe Strømning, og derfor ved sin Stillestaaen giver Anledning til skadelige Uddunstninger. For at forebygge dette er man nu i Færd med at grave en Kanal gjennem den ene af de to Landtunger, der danne den, et Foretagende, der ingenlunde maa ansees for let, da man vil komme til at gjennembryde forskjellige Klipper.

Op paa Formiddagen gik vi i Land, og jeg var saa heldig strax at træffe en Lieutenant W.,

som jeg tidligere havde seet i Kjøbenhavn. Under hans Ledsagelse besaae jeg Fortet med Kasernen, der ligger smukt ned mod Stranden. Her findes en stor Masse Sneglehuse og Muslingeskaller opkastede af Havet og blandede med større og mindre Brudstykker af forskjellige Slags Koraller; ogsaa ved Stranden paa St. Croix findes mange af disse Rariteter men dog ikke i den Mængde som her. Fortet fortjener neppe dette Navn; nogle Malmkanoner staae vel opstillede paa Lavetter bag en Muur, men de ere af en saa ringe Kaliber, at det første Krigsskib, der prøvede derpaa, ganske vist vilde skyde Alt ned. Kasernen er en særdeles hyggelig Bygning med store og luftige Værelser og ingenlunde saa overfyldt med Mennesker som Kasernerne i Almindelighed, og jeg troer ogsaa, at der forholdsviis kun findes ringe Sygelighed blandt Soldaterne.

Vi spadserede nu nogen Tid omkring i Byen, der overalt viser sig som en livlig Handelsstad, hvor Enhver kun tænker paa at gjøre Forretninger. Handelen med de øvrige vestindiske Øer og med den nærmeste Deel af det amerikanske Fastland er nu ogsaa næsten udelukkende Øens Indtægtskilde, der findes nemlig ingen Sukkerplantager men vel enkelte Stock-Plantager, ɔ: Eiendomme, hvor der drives Kvægavl. — Husene frembyde intet Usædvanligt i deres Ydre; de ere forsynede med Balkoner, hvad næsten altid er Tilfældet med Husene i de tropiske Lande. Enkelte Steder findes der

Smaahaver ved dem. Den mexikanske Expræsident Sta Anna, der lever her paa en noget orientalsk Viis, har omgivet hele sin Eiendom med en høi guul Muur for at beskytte det Indre mod profane Blikke.

Da den værste Middagshede var ovre, gjorde vi en lille Udflugt til Hest for at besee Øen, der meget ligner Madeira, kun at Alt er mindre storartet, men desuagtet særdeles smukt, og navnligen toge de mange Klipper og Smaaøer, der ligge spredte i Øens nærmeste Omkreds, sig særdeles godt ud. Vi vare heelt oppe ved Nordkysten ved den saakaldte Nordbugt, der dannes af en lang smal Landtunge. St. Jan saaes ganske tydeligt, og Nogle paastode ogsaa at kunne see Portorico.

Den 27de vare vi om Aftenen paa et Bal, som de i St. Thomas boende Jøder gave i et veldædigt Øiemed. Paa et Sted, hvor der hersker saa mange Kastefordomme som i Vestindien, kan det ikke undre at Jøderne som Jøder betragtede ikke ere rigtigt respekterede, og jeg troer at Ballet kun vilde have været lidet besøgt, hvis vi ikke vare komne, medbringende Fregattens Musikkorps; — jeg for min Deel kunde derimod ikke andet en beundre disse Jøder — hjemme hos os ere Folk af denne Race i Almindelighed ikke videre velskabte, — her derimod vare de de smukkeste Folk, høie, velskabte med smukke og intelligente Ansigter, og dette gjælder ligesaa vel for Damerne som for Herrerne. Det er de saakaldte spanske Jøder, hvis Forfædre

ere komne fra Portorico eller Cuba, og jeg troer ogsaa, at de endnu indbyrdes tale Spansk, iovrigt kunne de Alle godt Engelsk, der ogsaa paa vore Oer er det almindelige Sprog blandt den indfodte Befolkning, men ellers tales alle Sprog undtagen Russisk og Kinesisk — som en Vestindianer udtrykte sig. Negrene tale naturligviis Negerengelsk, og titulere enhver hvid Herre „Massa", men Nogle af dem kunne ogsaa lidt Dansk, og en Dag, jeg gik paa Gaden, var der en med Frugt handlende Negerpige, der tilraabte mig „God Dag Landsmand", til stor Fornoielse for de Tilstedeværende.

Den 28de Febr. tog jeg i Land for at besee Apotheker Riise's Naturaliesamling, der er overordentlig riigholdig. Det er navnligen Vestindien, der er stærkt repræsenteret, og her findes flere Dyrearter, der ikke tidligere have været kjendte, men Hr. Riise har ogsaa anvendt betydelige Pengesummer herpaa. Det zoologiske Musæum i Kjobenhavn skylder ham stor Tak for mange værdifulde Stykker. Imidlertid er det ikke blot paa denne Maade, at Hr. Riise stadigen viser, at han erindrer sit Fodeland; mange Danske have her i det fjerne Vesten nydt godt af hans overordentlige Gjæstfrihed, og erindre vist med Taknemmelighed de behagelige Timer, som de have tilbragt i hans Huus.

Op paa Formiddagen maatte jeg atter ombord, da flere Danske vare blevne indbudte til at besoge os og besee Skibet — blandt dem en Dr.

S., der for Øieblikket er Læge paa St. Jan, hvilken Ø skal være endnu smukkere end St. Thomas, og navnligen udmærke sig ved særdeles vilde Partier. Her findes ingen Kjøbstad men kun spredte Sukker- og Kaffeplantager.

Middagen tilbragte jeg hos en Grosserer H., til hvis Kompagnon jeg havde et Anbefalingsbrev fra Europa; da vort Ophold var saa kort, havde jeg ikke tænkt paa at aflevere det, men Kompagnonen, der var i Europa og havde faaet at vide, at jeg havde et Brev, havde tilskrevet ham at jeg kom, og han havde nu den overordentlige Opmærksomhed selv at opsøge mig.

Om Aftenen vare vi tilligemed mange af Byens danske Familier forsamlede hos Apotheker Riise. Det var den sidste Aften vi tilbragte i Vestindien, og jeg troer ikke at vi kunde andet end medbringe til Hjemmet høie Forestillinger om Vestindianernes Forekommenhed og Gjæstfrihed mod danske Somænd. Vi vare alle blevne modtagne som gamle Venner, og da vi skiltes fra dem, kunde de ikke noksom yttre deres Beklagelse over, at vort Ophold blandt dem havde været saa kort.

Morgenen derefter stode vi under Damp ud fra St. Thomas beredte paa atter at underkaste os det ustadige Havs Omskiftelser.

For vi forlade de tropiske Egne, skal jeg ganske korteligen omtale forskjellige der herskende Forhold.

I Almindelighed kan jeg ikke sige, at jeg har fundet Varmen saa overordentlig stor eller saa

overordentlig trykkende, som jeg havde ventet. I Rio, hvor vi havde Solen lige i Zenith, var den stærkest; man kunde undertiden sidde ned og transspirere, og selv den ubetydelige Anstrængelse at klæde sig paa forekom undertiden meget besværlig, men Varmen er ikke i og for sig trykkende, og vi gik ofte i Land lige i Middagsstunden, hvilket iøvrigt vistnok ikke var aldeles overeensstemmende med de almindelige Sundhedsregler, men da vort Ophold kun var kort, mærkede vi ingen skadelige Følger. Folk der derimod altid opholde sig i de varme Klimater, blive nødte til at rette deres Levemaade derefter, hvis de ikke ville riskere at udsætte deres Helbred for de største Farer. De gaae kun ud om Morgenen og om Aftenen og holde sig saavidt muligt inde midt paa Dagen. Luftigt paaklædte sidde de i en Gyngestol eller hænge i en Koie godt beskyttede mod Varmen ved Persienner o. a. L. og tilbringe Tiden i en behagelig Ro. Kl. 6 à 7 spises til Middag, og om Aftenen besøger man Venner og Bekjendte, man gaaer i et eller andet daarligt Theater, eller man sidder udenfor sit Huus med en Cigar og et Glas Brandy and water, nydende den behagelige sydlandske Aftenluft og den skjønne stjerneklare Himmel. Sidder man om Aftenen i Huset, staae alle Vinduer og Døre oplukkede, og man har da et ganske behageligt Lufttræk i Stuen. Om Natten sover man naturligviis, hvis ikke det uheldige Tilfælde indtræffer, at man maa føre Krig med Muskitoer,

hvilket paa sine Steder er det Almindelige, og da kan Sønnen undertiden blive sparsom nok. Folk kunne paa denne Maade føre en ganske behagelig Tilværelse om end ikke nogen synderlig virksom, men man trænger eiheller til Virksomhed; thi det tropiske Klima virker paa de Fleste meget slovende, og man har altid en stor Lyst til Magelighed. Dette viser sig ogsaa ved den betydelige Masse Tyende, man altid finder; man vil have en Tjener paa hver Finger for ikke selv at komme til at røre sig uden yderste Nødvendighed. Kun er der een Leilighed, ved hvilken man ikke skaaner sig, nemlig naar det kommer an paa at dandse. Alle Tropebeboere, Herrer og Damer — Ældre og Yngre ere meget hengivne til denne Forlystelse, den, man et Øieblik i Forveien har seet dosig og treven, bliver pludselig Fyr og Flamme saasnart Dandsemusiken lyder, og Enhver holder trofast ud til det Sidste. Har man nu dandset og er bleven godt gjennemvarmet, drikker man forskjellige Glas Limonade og stiller sig hen for et aabent Vindue uden bagefter at mærke skadelige Følger.

Trods denne kun lidet anstrængende Levemaade, som de velhavende Tropebeboere føre, opnaae de dog sjeldent nogen høi Alder; med enkelte Undtagelser udvikles de tidligt og ældes ogsaa tidligt. Som Unge kunne de være meget blomstrende, men ere de over de første Ungdomsaar, antage de i Almindelighed en eiendommelig Typus, de see tørre og magre ud og have en bleggul gusten Ansigts-

farve. Ere de fødte og opdragne i Europa, maae de af og til foretage Rekreationsreiser til deres Hjem for atter at kunne vende tilbage med fornyede Kræfter.

Noget aldeles Eiendommeligt for det tropiske Amerika er Negrene, hvad enten disse nu ere Slaver eller Frie. Om man endogsaa ofte i Forveien har seet Negre, bliver man dog forundret, naar man kommer til et Sted, hvor de udgjøre den overveiende Deel af Befolkningen. Især i Slavelande betragtes de omtrent som Dyr, som en Mellemting mellem Aber og Mennesker, og jeg troer ikke at en Dame i Tropelandene vil genere sig for at gjøre Toilette i en Slaves Nærværelse. Efter hvad jeg har iagttaget, maa man snarere sammenligne dem med Børn, deres Tankegang, deres Tale og Udtryksmaade er barnlig, deres hele Maade at være paa er som hos Børn, og som disse have de Lyst til at klæde sig i de mest straalende Farver. Det kan vel derfor ikke nægtes at Negrene i aandelig Begavelse staae meget tilbage for den hvide Race, hvorimod de Farvede oftest ere flinke Folk, men de Hvide sørge bestandigt for at holde dem i tilbørlig Afstand, og hvide Damer komme neppe nogensinde sammen med farvede Damer. Et Tilfælde, der godtgjør dette, passerede under vort Ophold i Vestindien. En vel anseet Handlende holdt Bryllup med en ung farvet Dame, om hvem der ikke i nogen Henseende kunde siges det mindste Ufordeelagtigt — til

Brylluppet var der kun indbudt Herrer — det vilde være under hvide Damers Værdighed at afgive Møde. Det er dog det Almindelige, at den saakaldte simple Mand med en vis Respekt seer op til den, der kommanderer over Kapitaler, men en hvid Sjouer seer med Foragt ned paa en farvet Herre, selv om denne besidder alle Livets ydre Goder, er opdragen i de bedste Dannelsesanstalter i Paris eller London og saaledes i enhver Henseende staaer over ham. Selv om der er saa lidt „sort Blod" i den Paagjældendes Aarer, at ingen Europæer opdager det, seer en Amerikaner det dog strax, og dermed er ogsaa Dommen fældet, og hvis man troer at Nordstaternes hvide Indbyggere ville betragte en Farvet som Ligemand, saa tager man mærkeligt feil; der hersker intet Steds større Farvearistokrati end netop der, et Aristokrati, der neppe passer sig for det nittende Aarhundredes Frihedsmænd, og som kun lader sig undskylde saalænge man endnu har privilegerede Stænder i de fleste europæiske Stater.

Naar man seer en Tegning af et tropisk Landskab, vil man oftest finde Bananer og Palmer, og disse høre virkeligt ogsaa til de mere karakteristiske Planter, som man hyppigt seer, og som overraske Øiet med deres for en Europæer uvante Former. De tropiske Træer udmærke sig i Almindelighed ved mørke og temmelig stive Blade, og faae derved et alvorligt og ærefrygtbydende Præg, men man finder Intet i den tropiske Vegeta-

tion med et saa venligt og tiltalende Ydre som en nys udsprungen dansk Bogeskov. De tropiske Blomster udmærke sig ofte ved en overordentlig Farvepragt, og disse stærke Farver finder man ligeledes hos Fuglene, hos Tanagraer, Kolibrier, Peberfugle o. A., men de mangle oftest den smukke Sang og der findes ingen Fugl, der i denne Henseende kan maale sig med vor Nattergal.

I en Urskov har jeg desværre ikke været, og kan derfor eiheller beskrive det imponerende Indtryk, som den frembringer eller det rige Dyreliv, der der rører sig.

Fra St. Thomas til Kjøbenhavn.

1ste Marts — 1ste April.

Da Vinden ikke var os gunstig, satte vi Dampen op den 4de Marts, og holdt den oppe til den 6te. Den 5te var Atlanterhavet saa speilblankt, at man godt kunde troe, at man i Magsveir seilede mellem Kjøbenhavn og Flensborg. — Den 7de Marts døde en Matros af Skarlagensfeber, det var det eneste Dødsfald, vi havde paa hele Togtet. Endskjøndt vi havde havt et par alvorligere Sygdomstilfælde, havde Sundhedstilstanden dog været god, og der var eiheller Nogen der senere fik den nævnte Sygdom. Manden var fra Samsø, hvor hans Forældre endnu levede. Den 8de holdtes Begravelsen. Liget stod i en sort Kiste

agter for Stormasten, — Mandskabet forsamledes paa Skandsen som til Gudstjeneste, der blev afsungen en Psalme og oplæst en Bøn, — dækket af Dannebrog førtes Kisten til Falderebstrappen, og efter forrettet Jordpaakastelse firedes den ned i Søen, idet der drønede et Kanonskud. Officerspersonalet, der var fulgt med til Falderebet, begav sig tilbage, og der blev atter affungen en Psalme. Det Hele forekom mig meget høitideligt, høitideligere end en Begravelse i Land og tilvisse ligesaa uhyggeligt. Man er eengang forberedt paa tidligere eller sildigere at blive dækket af den moderlige Jord, men man har dog maaskee ikke gjort sig fortrolig med den Tanke, at skulle nedsænkes i det dybe Hav.

Den 10de Marts naaede vi Sargassotangen, der vistnok kan være langt tættere end den, vi passerede, men naar det berettes, at de Søfarende undertiden have været nødte til at hugge sig igjennem med Øxer, saa er det en aabenbar Fabel. Tangens Løv er meget smukt med savtakkede Rande og af en livlig lysguul Farve. Jeg opfiskede en Deel, og fangede ved denne Leilighed en Mængde Reier og Krabber foruden andre smaa oceaniske Dyr.

Den 13de Marts maatte et par Skildpadder, som vi havde fort med os fra Vestindien, lade deres Liv for at tjene til Middagsmad i Messen. Det var mærkeligt nok første Gang jeg smagte denne Ret, og jeg kan ikke sige, at jeg anseer den

for nogen overordentlig Raritet; den smager omtrent som forloren Skildpadde. Kjødet er temmelig seigt.

Natten mellem den 14de og 15de Marts havde vi for første Gang klart Skib med stærk Kanonade. Det er muligt at intet Skib har kunnet høre os, ere vi derimod blevne hørte, har man vist forundret sig over, hvad al den Skyden skulde betyde. Da det var temmelig stille Veir, har Lyden forplantet sig langt bort.

Den 17de Marts havde vi stærk Vind. Der blev to Gange logget 13, Bølgerne vare temmelig høie, over 20 Fod, hvorfor Fregatten rullede en Deel, Søerne stode jævnligen ind ad Kanonportene paa Batteriet, og der blev paastaaet at Mundingerne af Dækskanonerne af og til slæbte i Søerne, hvad jeg dog ikke ret kan troe.

Den 20de Marts saae vi første Gang Maager, der i længere Tid holdt sig om Fregatten. Temperaturen var efterhaanden bleven meget kold, og man fik atter Vintertøiet frem.

Da vi flere Gange havde gaaet under Damp, og vort Kulforraad derfor kun var ringe, blev det bestemt, at vi skulde anløbe Portsmouth. Muligen ønskede man eiheller at drage over Nordsøen fuldkommen ukjendt med, hvorvidt der var Krig eller ikke, da man jo i første Tilfælde godt kunde møde fjendtlige Skibe.

Den 26de Marts Eftermiddag Kl. 4 ankrede vi paa Portsmouth's Rhed, efterat vi Aftenen

iforveien vare passerede en Flotille af Fiskerfartoier.

Da det var 26 Dage siden, vi sidst havde fast Bund under Fodderne, skyndte vi os med saa snart som muligt at komme i Land. Byen saae ud som sidst, men det var endnu koldere, og alle Mennesker gik vinterklædte. Vi endte naturligviis hos en Ostersmand. Af Osters fanges her i Sundet en betydelig Mængde, de ere ikke saa store som vore, men som tidligere bemærket særdeles velsmagende, og da man ikke giver mere end 2 sh. (5 Mk. 4 Sk. Rm.) for Hundrede, hore de til den simple Mands daglige Kost. Da vi vilde ombord om Aftenen, var det en meget stærk Taage saa at vi ikke vovede at begive os underveis, endskjondt vi havde medbragt Kompas; vi maatte vente til Kl. henimod ti. Vi stode da fra Land, men da vi vare komne ud, var Strommen saa stærk, at Fartoiet ikke bevægede sig det Mindste fremad uagtet Mandskabet, der var godt indovet, roede af yderste Evne. Ved at hale os frem ved nogle Pæle, kom vi forbi en fremspringende Pynt, Vandet blev mere roligt, og efter omtrent halvanden Times Forlob befandt vi os ombord, og gjorde saaledes den ildevarslende Spaadom til Skamme, som en engelsk Somand havde medgivet os, idet han erklærede at vi vilde komme til at roe hele Natten.

Den 27de Marts var det et stygt Veir med afvexlende Taage og Regn, hvilket imidlertid ingen-

kunde forhindrede en engelsk Gentleman med Familie fra at begive sig ombord for at besee Fregatten. Han var fra London og var reist til Portsmouth i Paaskeferien for at more sig. Han havde imidlertid truffet en temmelig uheldig Dag, vi toge Kul ind, og da det som bemærket desuden regnede, var Alt tilsolet, men han var dog saa høflig idet Mindste at lade, som om han fandt det meget fortræffeligt.

Allerede samme Aften Kl. 9 forlode vi Rheden under Damp, og havde nu Dampen oppe den øvrige Deel af Reisen.

Natten imellem den 29de og 30te Marts passerede vi ganske tæt forbi en Skonnert. Det var en meget tyk Taage, og paa Fregatten var der taget forskjellige Forholdsregler for at forebygge Ulykke, vi gik kun med halv Kraft, og der blev — saavidt jeg erindrer — hvert femte Minut pebet med Damppiben og kimet med Klokken. Paa Skonnerten har man formodentlig sovet, i det Mindste havde de vistnok ikke iagttaget nogensomhelst Forsigtighedsregel med Kimning, først da Fregatten var passeret, gave de sig til at kime af alle Kræfter. Havde Fregatten overseilet Skonnerten, havde den formodentlig faaet Skylden, og naar man havde hørt det her hjemme i Danmark, havde man vistnok sagt: „Ja naturligviis! hvorledes kan et Krigsskib gjøre en Reise uden at løbe enten sig selv eller andre isænk" —, og man havde dernæst maaskee tilføiet forskjellige Bemærkninger

om Mangel paa Dygtighed o. s. v. Efter hvad jeg har iagttaget føler jeg mig overbeviist om, at man i Almindelighed gjør Marinens Officerer Uret, naar man frakjender dem Dygtighed, jeg tvivler om at nogen Marines Skibe blive bedre navigerede end vor, og jeg troer at Aarsagen til, at Mange altid er beredte til at angribe Soetaten, ligger i andre og mindre heldige Egenskaber hos en stor Deel af denne Stands Medlemmer, Egenskaber som jeg ikke føler mig kaldet til nærmere at omtale paa dette Sted.

Den 31te Marts — 1ste Paaskedag — var Taagen saa stærk, at vi maatte kaste Anker, da vi ikke kunde være saa mange Mile fra Land, og dog ikke paa en Prik kunde vide, hvor vi vare. Taagen lettede imidlertid snart, vi fik Landkjending og passerede Skagen om Formiddagen; det var netop fem Maaneder siden vi sidst vare der. Om Aftenen naaede vi Helsingør, laae for Anker om Natten og dampede næste Morgen til Kjøbenhavn, hvor vi omtrent Kl. 9 Formiddag kastede Anker paa Indrerheden.

Jeg havde kort efter den Glæde at see flere gamle Venner, der kom for at lykønske mig efter vel overstanden Reise.

Med Ankomsten paa Rheden anseer jeg Fregattens Togt for sluttet; thi at den senere dampede ned i Kjøge Bugt og skød til Skive, og at den blev inspiceret af Flaadeinspektoren, anseer jeg ikke for Umagen værd nærmere at omtale.

De af mine Læsere, der have havt Taalmodighed til at følge mig til det Sidste, ville see, at jeg intetsteds i min korte Beretning har anvendt nogensomhelst poetisk Udsmykning, og at jeg kun har berettet de rene Fakta, naar nu hertil kommer, at jeg kun har været paa Steder, der hvert Aar besøges af flere Tusinde Europæere, vil man undskylde mig, at jeg ikke har kunnet bringe mærkværdige og forbausende Ting til Torvs; naar jeg desuagtet har vovet at byde mine Læsere denne lille Reiseskizze, saa er det deels fordi jeg fra flere Sider er bleven opfordret dertil, deels fordi flere af de Forhold, jeg her har fortalt, tidligere vare mig selv ubekjendte, og jeg derfor har troet at kunne forudsætte at det Samme muligen var Tilfældet med Andre herhjemme.

Og hermed ville vi nu sige Fregatten „Sjælland" Farvel.

---

77 92

THE LIBRARY OF CONGRESS

THE LIBRARY OF CONGRESS
HECKMAN
BINDERY INC.
DEC 91
N. MANCHESTER,
INDIANA 46962

LIBRARY OF CONGRESS
0 015 919 536 3